

ferre fauces esuriētes ⁊ corda deuota.

Explicit Tractatus de ps. xxxv. Incipit Tractatus de ps. xxxvi.

Sermo primus de prima pte ps.

**N**uissimus dies terribilis vērū  
rus audis eis q̄ securi eē bñ viuē  
do nolūt: ⁊ male viuere diu vo  
lunt. Utiliter autē de latere voluit illū diē:  
vt sp̄ sit patū cor ad expectandū qd̄ eē vē  
turū scit: ⁊ qñ venturū sit nescit. Quia ve  
ro dñs noster Iesus christus magister no  
bis missus ē: etiā filiū hoīs dixit nescire il  
lū diē: quia i magisterio ei⁹ nō erat: vt per  
eū sciret a nobis. Neq; enī aliqd̄ scit pater  
qd̄ fili⁹ nescit: cū ip̄a sapiētia p̄ris ille sit: q̄  
sapiētia ē eius. Est autē sapiētia ei⁹: filius  
eius: verbū ei⁹. S; q; nobis scire nō pde  
rat: qd̄ quidē ille nouerat q̄ nos docere ve  
nerat: nō tñ hoc qd̄ nobis nosse nō prode  
rat: nō solū sicut magister aliqd̄ docuit: s;  
sicut magister aliqd̄ nō docuit. Tāq; magi  
ster enī sciebat ⁊ docere qd̄ pderat: ⁊ non  
docere qd̄ oberat. Sic enī quodaz genere  
locutōis nescit fili⁹ d; qd̄ n̄ docet: iō nescire  
d; qd̄ nescire nos fac: quō qñdie loqmur:  
mō qdā locutōis vt dixi: letū ei diē: dicim⁹  
q; letos nos fac: ⁊ tristē diē: q; tristos nos  
fac: ⁊ frig⁹ pigrū: q; pigros nos fac. Quō  
p̄tra dicis a dño: nūc cogui. Bictū ē Ab  
rae: Nūc cognoui qñ timeas deū. hoc de  
us nouerat: ⁊ ante illā pbationē. Naz illa  
pbatio iō facta ē: vt nos nossem⁹ qd̄ deus  
iā nouerat: ⁊ ppter nos docēdos p̄scribe  
ret: qd̄ añ documētū ille nouerat: ⁊ fortas  
se: ⁊ ip̄e Abraam nōduz nouerat q̄s vires  
haberet fides ei⁹. Unusq; enī se tēptati  
one tāq; interrogat⁹ agnoscit: sicut Petr⁹  
quas vires haberet fides ei⁹ vtiq; nescie  
bat: qñ dixit dño: Tecū patus sū vsq; ad  
mortē. Bñs enī qui nouerat eū: p̄dixit vbi  
deficeret: renūciāns illi infirmitatē eius: tā  
q; tacta vena cordis ei⁹. Proinde Petr⁹  
qui ante tēptationē p̄sumpsit d; se: in tēpta  
tione didicit se. Sic ergo nō absurde senti  
mus ⁊ patrē nostrū Abraā cognouisse vi  
res fidei sue: vbi iussus imolare vnicū fili  
um suū: nō dubitauit nec trepidauit ei of  
ferre q̄ dederat: q; quēadmodum nesciuit  
vñ daturus erat nōdū natum: sic credidit  
posse reparare imolatū. Bixit ḡ deus: nunc  
cognoui: qd̄ itelligim⁹: nūc cognoscere te  
feci: fm locutiōes q̄s cōmēdaui⁹. Pigz  
frigus qd̄ pigros faciat: ⁊ letū diē qd̄ letos  
faciat: sic cognoscēs qd̄ coḡscentes faciat.

Inde ē illud: Tēptat vos dñs de⁹ vester:  
vt sciat si diligatis eū. Babis enī p̄fecto  
vñ deo n̄fo: deo sūmo: deo vero magnaz  
iḡrantia: qd̄ vtiq; sacrilegiū eē intelliges:  
si sic acceperis: temptat vos dñs: vt sciat  
tanq; ip̄e de nostra tēptatiōe cōcipiat sciē  
tiam in q̄ erat ante ignorātia. Sed qd̄ ē tē  
ptat vos vt sciat: Tēptat vos vt scire vos  
faciat. Accipite ḡ acōtrario regulā intelli  
gentie: vt quēadmodū cū deū auditis di  
cere: cognoui: intelligitis coḡscere vos fe  
ci: sic ⁊ cū auditis d; filio hoīs: id ē de chri  
sto dici: qd̄ illum diē nesciat: intelligite di  
ci qd̄ nescire faciat. Quid ē enī nescire faci  
at: Occultet vt nesciat qd̄ vobis p̄di non  
pdest. Hoc ē qd̄ dixi magistrū bonū nos  
se: qd̄ prodat nosse qd̄ tegat: sicut quedaz  
eū legim⁹ distulisse. Tñ intelligim⁹ nō oīa  
p̄menda eē que cape nō p̄nt h; quib⁹ pro  
mūtur. Bicit enī alibi. Multa habeo vo  
bis dicere: s; nō potestis illa portare mō.  
Bicit ⁊ Apl̄s. Nō potui loq; vobis quasi  
sp̄ualibus: sed qñ carnalib⁹: qñ puulis in  
christo: lac vobis potū dedi: nō esā. Neq;  
enī poteratis: s; nec adhuc qdem potestis.  
Quo p̄ficit iste sermo: Et qñ diē nouissi  
mū scim⁹ venturū. Utiliter autē scim⁹ ven  
turū ⁊ vtiliter ignoram⁹ qñ ventur⁹ sit: pa  
tū cor habeam⁹ bñ viuēdo: ⁊ nō solū nō  
timeamus venturū illū diē: s; ⁊ amem⁹. Bi  
es q̄ppe ille sicut infidelib⁹ laborē auget: sic  
fidelib⁹ finit. Quid autē horū duorū eē ve  
lis añq; veniat: nūc ē in ptate: cuz venerit  
nō erit. Elige ḡ cū tēpus ē: q; deus qd̄ mi  
sericorditer occultat: misericordit differt.  
Iā vero q; in qñq; genere vite: qd̄ habet  
aliquā p̄fessionē: nō oēs iueniunt p̄bi: nō  
oēs inueniunt reprobi. Ex h; apparet: q; d;  
qbusdā hoīs generib⁹: q; p̄ silitudines i euā  
gelio mō. p̄posita audiui⁹: sic p̄cludit:  
vn⁹ assumet: ⁊ vn⁹ relinquet: assumet bo  
nus: ⁊ relinquet malus. Videt duo in agro:  
eadē p̄fessio ē: s; nō idē cor. P̄fessionem  
videt hoies: cor nouit deus. Quodlibet ḡ  
ager significet: vn⁹ assumet ⁊ vn⁹ relinquet:  
nō qñ dimidia ps assumet: ⁊ dimidia relin  
quet: sed genera hoīm duo dicit: ⁊ si aliud  
cor sit in paucis: aliud i multis: vnus assu  
met: ⁊ vnus relinquet. Hoc ē vnū gen⁹ assu  
met: ⁊ alter relinquet. Sic i lecto: sic i molen  
dino. Expectatis fortasse qd̄ ista sint: vide  
tis tecta eē: ⁊ silitudinib⁹ qbusdā inuoluta.  
Pōt mihi aliud videri: alteri aliud: s; neq;  
ego qd̄ dixerō p̄scribo: alteri ad meliorem

intellectu: nec ille mihi: an vtrūq; accipien  
dū sit: si vtrūq; cū fide p̄cordat. **U**idēt enī  
mihi in agro laborare q̄ p̄sunt eccl̄is: sicut  
Apl̄s dicit: **B**ei agricultura: dei edificatō  
estis. **N**ā z architectū se dīc: cū dicit: **E**t  
sapiens architect⁹ fūdamētū posui. z agri  
colā: cū dicit: **E**go plantavi: **A**pollo riga  
uit: s̄ de⁹ incrementū dedit. **I**n molēdino ḡ  
duas dixit: nō duos. **C**redo q̄ hec figura  
ad plebes ptineat: qz p̄positi regūt: plebes  
regunt. **E**t molendinū puto dictuz mūdū  
istū: qz rota qdā tēporz voluit: z amatores  
suos cōterit. **S**ūt etiā q̄ de actiōib⁹ mundi  
nō recedūt: s̄ tñ z ibi alij bñ opant: alij ma  
le. **A**lij sibi faciūt amicos de māmōna in  
q̄tatis a q̄bus recipiant i tabernacula eter  
na: quibus dicit: **E**surui z dedistis mihi  
māducare. **A**lij ista negligunt: q̄bus dice  
tur: **E**surui z nō dedistis mihi māducare.  
**P**roinde: qz de his q̄ versant in negotijs  
z opib⁹ huius mūdi: alij diligūt bñfacere  
indigentib⁹: alij negligūt: tāq; de duab⁹ in  
molēdino: vna assumet: z vna relinqt. **L**e  
ctū aut positi arbitroz p̄ quiete: quia sunt  
q̄ neq; actiōes mūdi pati volūt: sicut sunt  
iugati hoies: bñtes domos: familias: fili  
os: neq; aliqd in eccl̄ia agūt: sicut p̄positi  
velut in agricultura laborātes: s̄ velut ad  
hec infirmi: secedūt ad ociū z quieti eē dili  
gūt: veluti memores infirmitatis sue: nō se  
cōmittētes magnis actiōib⁹: z qdāmō in  
stratu infirmitatis rogātes deū: **E**t hec p̄f  
sio hz bonos: hz fictos. **P**roinde etiam ex  
his vn⁹ assumet: z vn⁹ relinqtur. **A**d quā  
cūq; te p̄fessionē puerteris: para te pati sic  
tos. **A**lioqn si te nō paueris: inuenies qd  
nō sperabas: z deficies aut pturbaberis.  
**A**d oīa ḡ te patū facit q̄ tibi loquit: cū tps  
ē: z illi loquēdi nūdū iudicādi: z tibi audiē  
di: nōdū frustra penitēdi. **E**st enī mō peni  
tētia non frustra: erit tunc frustra. **E**tenim  
tunc penitebit hoies male vixisse: s̄ nullo  
mō illis iusticia dei reuocat: qd sua iniusti  
cia pdiderūt. **I**ustū enī ē apud deū vt mō  
ipartiat misericordiam: tūc exerceat iudiciū.  
**N**ō nūc nō tacef. **A**n tacef: **A**rguat q̄sq;  
murmuret: si nō p̄ totū orbē hec scriptura  
recitat: atq; cantat: si cessat etiā venal fer  
ri p̄ publicū. **S**z reuera s̄ te pturbat hoies  
christianū: qz vides male viuentes felices  
rez istaz copia circūfluere: sanos eē: sup  
bos dignitatib⁹ eminere: icolumē habere  
domū: gaudia suoz: obseqa clientū: excel  
lentissimas potētias: nihil triste interpella  
re vitā ipoz: mores neq̄ssimos vides: fa

cultates copiosissimas respicis: z dicit cor  
tuū: nullū eē dīnū iudiciū: oīa casib⁹ fieri:  
z fortuitis morib⁹ vtilari. **N**ā si de⁹ inq̄s  
res hūanas respicēt: flozret illi⁹ inq̄tas: z  
mea inocētia laboraret: **S**is morbus aie  
hz in scripturis medicamentū suū. **Q**ui ḡ  
sic egrotat: vt ista dicat i corde suo: bibat  
portionē psalmi huius. **Q**uid ē: **I**ter aspici  
amus. **Q**uid dicebas: **Q**uid dicebā in  
q̄s: nisi qd vides. mali flozēt: boni laborāt:  
**Q**uō ista videt deus: **A**ccipe: bibe. **I**pse  
tibi hāc de q̄ ista mirmuras tpaui pono  
nē. **T**antū ne recuses saluberrimum pocu  
lū. **A**ccōmoda p̄ aurem os cordis: z bibe  
quod audis.

**N**oli emulari in malignati  
bus: neq; emuleris facien  
tes iniquitatem. **O**m̄ tanq;  
senū cito arescēt: z sic olera prati  
cito cadent. **Q**d tibi longū videt cito ē  
deo: subiūge te deo: z tibi cito erit. **Q**d ait  
senū hoc intelligim⁹ olera prati: villa qdā:  
sunt z supficiē terre tenētia: altā radicē nō  
hñt: proinde per hyemem virēt: at vbi sol  
estatis feruescere cepit arescēt. **Q**d ḡ tem  
pus ē hyemis: glia tua nōduz apparet: sed  
si alta radix ē charitatis tue: sicut multarū  
arboz glia: p̄ hyemē trāsit frig⁹: vñt estas:  
id est iudicij dies: tunc arescet viroz seni:  
tūc apparebit arboz glia. **M**ortui enī est  
ait apl̄s. **Q**uō vident arbores p̄ hyemem:  
quasi aride: q̄si mortue: **E**rgo que spes si  
mortui sumus. **I**ntus ē radix. **U**bi radix  
nostra: ibi z vita nostra. **I**bi enim chari  
tas nostra. **E**t vita vestra inquit abscon  
dita ē cum christo in deo. **Q**n̄ arescit q̄ sic  
habet radicē: **Q**n̄ autēz ver nrm: q̄n estas  
nra: **Q**n̄ nos circūuestit dignitas folioz z  
vbtas fructuū locupletat: **Q**n̄ s̄ erit: **A**u  
di qd sequit. **C**ū christ⁹ apparuerit vita ve  
stra: tūc z vos cū ip̄o apparebitis i gloria.  
**Q**uid ḡ mō: **N**oli emulari in malignatib⁹  
neq; emuleris facientes iniquitatē: q̄n tanq;  
senū cito arescēt: z sicut olera prati cito ca  
dēt. **Q**uid ḡ tu: **S**pera in dñm. **A**lli  
enī sperāt nō in dñm: spes illoz mortalis:  
spes illoz caduca: fragilis: volatica: transi  
toria: ianis erit. **S**pera i dñm. **E**cce spero:  
qd ago: **E**t fac bonitatē. **N**oli facē ma  
liciā quā respicis in illis male florentibus:  
fac bonitatem. **E**t inhabita terrā. **R**e  
forte bonitatē extra inhabitationē terre fa  
cias. **T**erra enī dñi: eccl̄ia ei⁹ ē: ip̄az rigat:  
ip̄az colit: ille agricola: ille p̄f. **M**lti enī q̄si  
exerēt bona opa: s̄ qz nō i habuāt frā: uō

Alia lra.  
t zelaueris.  
Alia lra.  
t velociter.  
quēadmodi  
berbarum  
decident.

Alia lra.  
t domino.

ptinet ad agricolā. Ergo fac bonitatē: nō extra frā: s̄ inhabitata terrā. Et qđ habebō? **Et pascaris in diuitijs ei⁹.** Que sūt diuitie ei⁹ terre: Būntie ei⁹: dñs eius: diuitie ei⁹: de⁹ ei⁹. Ipse ē ille cui dicis: pars mea dñe. Ipse ē ille d quo dr. Bñs ps hereditatis mee ⁊ calicis mei. Recēti sermone cōmēdaui⁹ charitati vře: ⁊ deū eē possessio nē nřam: ⁊ nos eē possessionē dei. Audi qđ diuitie terre hui⁹ ipse ē. Uide qđ sequitur.

**Belectare in dño.** Lāq̄ querieris ⁊ dixeris: Ostēde mihi diuitias terre illi⁹ in qua me iubes habitare: **Belectare inq̄t in dño.** **Et dabit tibi petitionem cordis tui.** Signa te: accipe petitionem cordis tui: discerne petitiones cordis tui a petitionibus carnis: discerne quantum potes. Nec frustra dictū est i quodā psalmo: **Be⁹ cordis mei:** Ibi enī sequit⁹ dicit: **Et ps mea de⁹ me⁹.** Clerbi grā: **Lee⁹ ē corpe** rogat vt illūinēt. **Esto:** Rogz qđ ⁊ ista de⁹ facit: ⁊ ista de⁹ pstat: sed rogāt hec etiā mali. **Petitio** hec carnis. Infirmat⁹: rogat se saluū fieri: saluus sit moritur⁹: ⁊ ista petitō carnis ē: ⁊ si qua sunt talia. **Petitō cordis** q̄ est: Sicut petitio carnis est velle sibi imparari oculos: vtq̄ ad vidēdā istā lucē q̄ talib⁹ ocul⁹ videri pōt. Ita petitio cordis ad illā lucē ptinet. **Beati** enī mundicordes: qm̄ ipi deū videbūt: **Belectare in domino** ⁊ dabit tibi petitionē cordis tui. **Ecce** dñs dñs: rogo: volo ego ne ipebo: **Nō.** **Quis qđ?** **Revela ad dñm viā tuā:** ⁊ **spera in eū: ⁊ ipse faciet.** Indica illi qđ patiaris: indica illi qđ velis. Quid enī pateris? Caro cōcupiscit aduersus spiritū: ⁊ spūs aduersus carnē. Quid q̄ vis? Infelix ego: hō qđ me libabit d corpe mortui⁹: **Et qđ ipse faciet cū reuelaueris ad eū viā tuā.** Uide qđ sequit⁹. **Grā dei p̄ Iesuz christū dñm nostrū.** Quid q̄ factur⁹ est: qđ dictū ē: **Revela ad dñm viā tuā: ⁊ spera in eū: ⁊ ipse faciet:** **Quid faciet?** **Et educet sicut lumē iusticiā tuā.** Modo enim abscondita ē iusticia tua: in fide res ē: ⁊ nō dū in specie. Aliquid credis vt facias: nō dū vides qđ credis: **Cū** autē ceperis videre qđ credidisti: educetur in lumē iusticia tua: qđ iusticia tua erat fides tua. **Iust⁹** enī ex fide viuit. **Et educet velut lumē iusticiā tuā.** **Et iudiciū tuū sicut meridies.** Hoc ē clar⁹ lumen. **Par** erat dicere vt lumen. Lumē enī iā dicim⁹: ⁊ cū albescit lumē dicim⁹: ⁊ cum sol orit⁹: s̄ nunq̄ ē clarior

lux: q̄ medio die. Non solum q̄ educet sicut lumē iusticiā tuā: sed erit iudiciū tuū: tāq̄ meridies. **Modo** enī iudicas seq̄ christū: hoc pposuisti: hoc elegisti: hoc ē iudiciū tuum: nemo tibi ostendit qđ pmissit. **Pro-**missorem adhuc tenes: exhibitorē autē expectas. **In iudicio** ergo fidei tue elegisti se qui qđ nō vides. **In abscondito** ē iudiciū tuū: adhuc rep̄hendit⁹ ⁊ irridet ab infidelibus. **Quid credidisti?** **Quid tibi christ⁹ p-**missit? **Quia** immortalis eris: ⁊ dabit tibi vitā eternā. **Ubi** ē hoc? **Qñ** dabit? **Qñ** fieri potest? **Iudicas** tu magis sequi christū p mittētē qđ nō vides: q̄ impiū rep̄hēdētē: credidisse te qđ nōdū vides. **Et b̄** ē iudiciū tuū: et quale sit iudiciū tuū: adhuc nō apparet. **In isto seculo** q̄si nox ē. **Quando** educet iudiciū tuū velut meridiem: **Cum** christus apparuerit vita vestra: tūc ⁊ vos cū ipso apparebitis in gloria. **Cum** venerit iudicij dies: ⁊ venerit christ⁹: ⁊ cōgregauerit om̄s gētes iudicandas: quid erit tunc? **Impi⁹** vbi abscondet p̄fidiā suā: cū videro fidē meā: **Ergo** modo quid? **Angustie** et tribulationes ⁊ tēptationes: ⁊ beat⁹ qui perdurat: qđ qui pseuerauerit vsq̄ in finē: hic saluus erit. **Nec** cedat insultatoribus: ne eligat hic florere: ⁊ ex arbore fenum fiat. **Quid** igitur debeo? **Quid** debes audi? **Subdit⁹ esto dño: ⁊ obsecra eū.** **Hoc** est: sit vita tua obedire p̄ceptis eius. **Hoc** ē enī subditum illi esse: obsecrare donec det qđ pmissit. **Perseueret** bonū op⁹: perseueret ⁊ oratio. **Oportet** enī sp̄ orare: ⁊ nō deficere. **In quo** apparet subdit⁹? **In** faciendo qđ p̄cepit. **Sz** mercedē nōdum accipis: forte qđ capere nōdum potes. **Iā** enim ille potest dare: s̄ tu nō potes accipere. **Exerce** te operibus: labora in vinea: finito die pete mercedē: fidelis est qui te adduxit ad vineaz. **Subditus** esto dño ⁊ obsecra eū. **Ego** facio: subditus sum dño: et obsecro eum. **Sz** quid tibi videtur? **Uicinus** ille neq̄ male agēs ⁊ florēs ē: furta ei⁹ adulteria ei⁹: rapinas ei⁹ ego noui: i oib⁹ elat⁹: supb⁹: p̄ iūqtatē exaltat⁹ si me dignat⁹ aḡscere. **In** his quō durabo? **Morb⁹** ille ē bibe oīa. **Ne** **emuleris** eū qđ p̄sperat in via sua. **Prosperat**: s̄ i via sua: laboras: s̄ i via dei. **Alii** p̄speritas i via ē: i p̄uentione infelicitas: tibi labor in via: i peruentiōe felicitas: qm̄ iter impiorū peribit. **Novit** dñs vias iustoz: ⁊ iter impiorū pibit. **Hās vias** ambula q̄s nouit dñs: **Et si**

Alia lra.  
petitiones.

Alia lra.  
teo.

Alia lra.  
quasi.

Alia lra.  
tranq̄.

Alia lra.  
t ora.

Alia lra.  
t noli emulari  
in eo.

Alia lra.  
f inuultuam.

ambulas i eis nō te fallūt. **U**ia vero ipioz  
felicitas trāsitoria: finita via pacta ē felici-  
tas. **Q**uare: **Q**uia via illa lata ē: finis eius  
in pfūdū inferni pducit. **U**ia vero tua an-  
guſta ē: et pauci ingrediunt p eā: ſad quā  
latitudinē pueniāt debes cogitare. **N**e ſb  
emuleris eū q̄ pſperat i via ſua. **I**n hoīe  
faciēte iniquitatē. **D**eſine ab ira et  
derelinq̄ furore. **Q**uid ſtomacharis.  
qd̄ p iracūdiā et indignationē iſtā: aut blaſ-  
phemas: aut ppe blaſphemas. **I**n homie  
faciente iniquitatē: deſine ab ira et derelique  
furore. **N**e ſcis q̄ te puocet ira iſta: **B**ictu-  
rus es deo: qz iniqu⁹ ē: illuc pgit. **E**cce ille  
q̄re felix ē: et ille infelix ē: **U**ide qd̄ pariat:  
offoca malā pceptionē. **D**eſine ab ira et de-  
relinq̄ idignationē: vt iā reſipiscēs: dicas:  
**T**urbat⁹ ē pre ira ocul⁹ me⁹. **Q**uis ocul⁹  
niſi fidei: **I**nterroga oculū fidei tue: credi-  
diſti in xpm. **Q**uare credidiſti: **Q**uid tibi  
pmiſit: **S**i felicitatē ſeculi hui⁹ tibi pmiſit  
chriſt⁹: murmura aduerſus chriſtum: mur-  
mura aduerſus illum. **Q**ū vides iſidelē ſe-  
licē: qd̄ tibi pmiſit felicitatis: **Q**uid niſi in  
reſurrectione mortuorū: **Q**uid aut in hac  
vita qd̄ nō ipe: in q̄ magis dedignaris: ſer-  
ue diſcipule: qd̄ dñs: qd̄ magiſter: **N**onne  
ab ipo audis: nō ē ſeru⁹ maior dño ſuo: et  
nō ē diſcipulus ſup magm: **I**lle p te do-  
lores: flagella: opprobria: crucē: mortem:  
paſſus eſt. **E**t qd̄ horū iuſto debebat: qd̄ ſi  
tibi pcori debebat: **E**rgo tene directū ocu-  
lū tuū: ne turbeſ p ira dñe ab ira: et drelīq̄  
idignationē. **N**e ſubemuleris vt ma-  
lignē facias. **Q**uaſi inuultuando eū q̄ ma-  
lignē faciēdo floret ad tps. **N**e ſubemule-  
ris: vt malignē facias. **Q**ū qui mali-  
gnē agūt exterminabunt. **S**z felici-  
tatē eoz video. **E**rede illi q̄ dicit: extermi-  
nabunt: qz meli⁹ ille videt q̄ tu: cui⁹ ocu-  
lū turbare ira nō poteſt: **Q**ū qui malignē  
agunt exterminabūt. **S**uſtinētes aut  
dñm. **N**ō enī aliquē fallacē: ſz vtiqz ipaz  
veritatē. **N**ō enī aliquē min⁹ valentē: ſed  
vtiqz oīpotētē. **S**uſtinentes aut dominū.  
**I**psi hereditate poſſidebūt terrā.  
**Q**uā terrā: niſi illā hierlīm: cui⁹ amore: qui  
exardēſcit: pueniet ad pacē: **S**z q̄diu pec-  
cator floret: q̄diu ſuſtinebo: **F**eſtinaſ: cito  
erit qd̄ tibi diu eſt. **I**nfirmiſas facit diu vi-  
deri qd̄ cito ē. **Q**uo iuueniuntur deſideria  
egrotorū: **N**ihil tādū: q̄ vt calix ſitienti tē-  
petur: vtiqz feſtinaſ a ſuis: ne forte offēda-  
tur iſirm⁹: **Q**ū fiet: qñ coquitur: qñ dabit:

Alia lra.  
f inuultu emulari  
vt maligneris.

Alia lra.  
f malignatur.

Alia lra.  
f hereditabunt

**C**eleritas ē in illis q̄ tibi ſeruiūt: ſz infirmi-  
tas tua diuturnū putat qd̄ cito agitur. **E**r-  
go videte medicū noſtrū blandientē infir-  
mo dicēti: **Q**ūdiu durabo: q̄diu erit. **E**t  
adhuc puſillū et non erit peccator.  
**I**nter pctōres certe gemis: de peccatore  
gemis puſillū: et nō erit. **N**e forte: qz tibi di-  
xi: **S**uſtinētes aut dñm ipi hereditate poſ-  
ſidebūt terrā: ne ſuſtinētiā iſtā longiſſimaz  
putes: modicum ſuſtine: ſine fine accipies  
qd̄ ſuſtines. **A**dhuc puſillū: modicū: et nō  
erit pctōr. **R**ecole annos ab **A**dā vſqz in  
hodiernū diē: **C**urre ſcripturas: heri pene  
**A**dā ille de paradifo lapſus ē. **T**ot ſecula  
emēſa voluta ſūt. **U**bi ſūt pterita tpa: **S**ic  
pauca q̄ reſtāt vtiqz tranſibūt. **S**i toto illo  
tpe viueres: ex q̄ **A**dā de paradifo dimiſ-  
ſus ē vſqz in hodiernū diē: certe vidēs vi-  
tā tuā nō fuiſſe diuturnā: q̄ ſic euolaſſet.  
**U**ni⁹ at cuiuſqz hoīis vita q̄ta ē: **A**dde q̄-  
toſlibet annos: duc longiſſimā ſenectutē:  
quid eſt: **N**onne aur⁹ eſt matutina. **E**rgo  
longe ſit dies iudicij quando erit retribu-  
tributio iniuſtorū et iuſtorū. **L**u⁹ certe di-  
es vltimus longe abeſſe nō pōt. **A**d hunc  
te prepara. **Q**ualis enī eris de hac vi-  
ta: talis redderis illi vite. **P**oſt vitā iſtam  
pariā: nōdū eris: vbi erūt ſancti quib⁹ di-  
ceſt: **E**lenite bñdicti patris mei pcepit re-  
gnū qd̄ vobis patū ē ab initio mūdi. **N**ō-  
dū ibi eris: q̄s nescit: **S**z iā poteris ibi eē:  
vbi illū quodā vlceroſū pauperē: diues il-  
le ſupbus: et ſterilis i medijs ſuis tormētis  
vidit a lōge reſeſcētē. **I**n illa requie poſi-  
tus: certe ſecur⁹ expectas iudicij diē: qñ re-  
cipias et corp⁹: qñ imuteris vt angelo eq̄-  
ris. **E**rgo quātū ē qd̄ feſtinam⁹ et dicimus:  
qñ erit: **L**ardū erit. **H**oc dicturi filij nſi. et  
ſz dicturi nepotes nſi. **E**t cū ſinguli q̄qz ſi-  
bi ſuccedētes hec dicturi ſūt: ſic tranſit qd̄  
adhuc puſillū futur⁹ ē: quēadmodū trāſit  
totū qd̄ iā pteritū ē. **I**nfirmi: adhuc pu-  
ſillū: et nō erit pctōr. **E**t q̄res locū ei⁹  
et nō inuenies. **O**ſtendit quid dixit: nō  
erit: non quia omnino nō erit: ſed quia ad  
nullos vſus eſſe poterit. **S**i enim omnino  
nō erit: nec torq̄bit. **I**ā q̄ ſecuritas data ē  
pctōri vt dicat: **F**aciā q̄cqd̄ volo. q̄diu vi-  
uo: poſtea nō ero. **N**ō erit q̄ doleat: nō erit  
q̄ torq̄atur. **E**t vbi ē: ite in ignē eternū: qui  
patus ē diabolo et angelis ei⁹: **S**z forte miſ-  
ſi i ignē illū nō erūt et pſument. **N**ō illis di-  
ceſt. **I**te i ignē eternū: qz ſi futur⁹ nō eēt etern⁹:  
et tñ qd̄ illic futur⁹ ſit: eis futur⁹ ſit. vtiqz oīo

cōsumptio: an dolor et cruciatus: nō tacuit  
dñs dicēs: Ibi erit ploratus et stridor den-  
tū: Quō g̃ plorabūt et stridebūt dentibus  
si nō erunt: Quō g̃ adhuc pusillū et nō erit  
pctōr: nisi quō in sequēti versu exposuit: et  
q̃rens locū ei⁹: et nō inuenies: Quid est lo-  
cū eius: Elsum ei⁹. Habet enī aliquē vsus  
pctōr: Habet. Hic vñ illo de⁹ ad pbādū  
iustū: quō vsus est diabolo ad pbādū  
Job: quō vsus est Iuda ad tradēdū chri-  
stum. Est g̃ in hac vita qd agit de peccato-  
re. Hic est g̃ loc⁹ ei⁹: quō est in fornace au-  
rifcis loc⁹ palee: ardet palea: vt aux pur-  
getur. Sic seuit impi⁹: vt iust⁹ pbeat. S; cū  
transierit tps pbatiōis nr̃e: qñ nō erūt qui  
pbenf: nō erūt p quos pbenf. Nunquid  
qz diximus nō erūt qui pbenf: nō erūt ipi.  
Sed qz iā nō opus erit peccatoribus p q̃s  
iusti pbeat: et q̃res locū eius: et nō inuenies:  
Mō quere locū peccatoris: inuenies. Be-  
peccatore fecit de⁹ flagellū: dedit ei et ho-  
norē: dedit ei et ptātē. Aliqñ enī facit hoc:  
dat peccatori ptātē: flagellat inde res  
hūane: emendat inde: peccatori illi b̃ red-  
dit qd debet: et tñ factū est de illo: vñ profi-  
ciat pius: vnde deficiat impi⁹. Queres lo-  
cū eius: et nō inuenies. Manuati autē  
hereditate possidebunt terrā. Terra  
ē illa de qua sepe locuti sumus: hierusalem  
sancta q̃ liberabit de peregrinatiōe ista: et i  
eternū viuet cū deo et de deo. Ergo here-  
ditate possidebūt terrā. Que erunt diuitie  
iporum: Et delectabunt in multitu-  
dine pacis. Belectet hic impius ille in  
multitudine auri: in multitudine argenti: i  
multitudine mancipior: in multitudine po-  
stremo opū duerfarū: vinolētie: latissimorū  
et luxuriorū cōuiuior. Hec ē potētia cui  
inuides: iste flos ē qui te delectat. Nonne  
et si semp sic eēt: plangend⁹ eēt: Que erunt  
autē delicie tue: Et delectabunt in multi-  
tudine pacis. Aux tuū pax: argentū tuū  
pax: pdia tua pax: vita tua pax de⁹ tu⁹ pax  
Quicqd desideras: pax tibi erit: qz b̃ aux  
qd tibi ē: nō pōt tibi eē argentū: qd vinum  
ē nō pōt tibi eē panis: qd tibi lux ē nō pōt  
eē potus: Be⁹ tu⁹ totū tibi erit. Māduca-  
bis eū ne esurias: bibes eū ne sitias: illumi-  
naberis ab eo ne sis cecus: fulcietis ab eo  
ne deficias: possidebit te totū integrū: to-  
tus integer. Angustias non ibi patieris:  
cū eo cū quo possides. Totū habebis: totū  
et ille habebit: qz tu et ille vnū eritis: quod  
vnum totū: et ille habebit q̃ vos possidet.

Hec sunt reliquie hoī pacifico. Hoc et cā-  
tauimus: q̃ versus longe qd ē est i isto psal-  
mo ab his tractatis versib⁹. S; qz ipm cā-  
tabim⁹: ad ipm claudere debem⁹. Tu tan-  
tū securus esto: custodi innocentia: p̃ciosa  
res est. Furari vis aliquid credo vt acqui-  
ras: vide quo manū mittis et vnde tollis.  
Hac vis acq̃rere: hac p̃dis. Acq̃ris pecu-  
niā: p̃dis innocentia. Euigilet pot⁹ cor tuū:  
qui volebas acq̃rere pecuniā: et p̃dis inno-  
centia. perde pot⁹ pecuniā: custodi inno-  
centia: et vide directionē: qz diriget te de⁹:  
vt oīa q̃cunqz vult velis et tu. Ipsa enī est  
directio. Nam si tu nolis qd de⁹ vult: cur-  
uus eris: et prauitas tua non te p̃mittit pla-  
nar recto. Custodi ergo innocentia: vide di-  
rectionē: et noli putare: qz finita ē ista vita:  
finis ē hō: qz sunt reliquie homi pacifico.  
**Sermo secundus de secunda parte**  
**eiusdem psalmi.**

**D**e psalmo isto loqui charitati ṽre:  
et iussi sum⁹: et obtēperare debui-  
mus. Voluit enī dñs ppter imbrū  
um nūietatē retardare p̃fectionē nr̃am: et  
impatuz ē nobis ne vacaret: hic erga vos  
lingua nostra: cū cordis nostri negociū sp̃-  
scitis: sicut et nos vestri. Cōmēdaueramus  
autē iā volūtate dei in isto psalmo: qd nos  
velit docē: qd admonere: cōtra qd cautos  
eē: et qd tolerare: et qd sperare. Buo enī ge-  
nera hoīm: iustoz et iniquoz in hac terra et  
i hac vita cōmixta sūt. Habet singula ista  
genera pprias intentiōes cordis sui. Be-  
nus iustoz conat⁹ i sublimia p humilitatē.  
Gen⁹ iniquoz p̃pōderat ad inferiora per  
elationē. Hoc tñ se dep̃mit vt surgat: illd  
se extollit vt cadat. Ex eo fit vt vnū genus  
toleret: alterū toleref: ppositūqz sit iustis:  
ip̃os etiā iniqs i vitā etnā lucrari. Propo-  
sitū autem iniqs reddere mala p bonis: et  
eos qui sibi vitam etnā volūt si fieri pōt:  
etiā vita tp̃ali priuari. Egre enī fert et iniu-  
stus iustus: et iustus iniustus. oneri sibi sunt.  
Nemo dubitat qd ista duo alterutrum si-  
bi oneri sunt: sed diuersis intētionib⁹. Ad  
hoc enim iust⁹ iniusto oneri est: qz iniustus  
eū eēnō vult: s; eū iustum fieri: et optat vo-  
tis: et conatur factis. Iniustus autē sic odit  
iustum: vt nolit eum esse: non vt bonuz ve-  
lit eē. Quanto enī bonus est: tanto magis  
oneri est iniquitati illius: et laborat quidez  
si fieri potest: vt eū iustū faciat. Si autē nō  
potest: de medio tollat: et a suo tedio mole-  
stiaqz remoueat. Sed et si eum fecerit

Alia fa-  
reditabūt.

iniustu: nihilominus oneri illi erit. **N**o enim iustus tantum iniusto oneri est: sed et duo iniusti vix se patiunt. Et qñ se videt diligere: sciam sibi debet no amicitia. **T**uc aut se cum recordat: qñ in pñcie iusti pspirat: no q se amat: s qz eñ q amand erat fil odest. **C**ontra b gen hoim indicit nobis dñs de noster: tolerantia z affectu illu charitatis: que nouum in euangelio: papiante nob do mino z dicente: Diligite inimicos vros: z bñfacite his q oderunt vos. Sic z apls. **N**o li vinci a malo: s vince in bono malu. **C**o- tende cu malo: s de bonitate. **I**pa est eniz vera pñtio: vel poti certame salubre: vt sit bono ptra malu: si vt sint duo mali: **E**rgo ad psalmu respicite: **P**re ptes iaz tractate sunt: sequit hec. **O**bservabit peccator iustu: z stridebit sup eum dentibus suis. **D**ñs aut irridebit eu. **Q**ue: **E**tiqz peccatores strident sup iustu dentib suis. **U**ñ autem dñs irridet eu: **Q**ñ pspicit qd veniet dies ei. **A**cerb videt cu munit iusto nescies hora sui crastina: dñs aut videt z pspicit diem ei. **Q**uem die: **Q**uo reddet unicuiq fm opa sua. **T**heaurizat eni sibi ira i die ire: z reuelatiois iusti iudicii dei. **S**z dñs pspicit: tu aut no pspicis: indicabit tibi qui pspicit. **T**u die iusti q penas passur est ignorabas: sed qui scit no te celabit. **N**on qua ps scie est: scienti coniungi. **I**lle hz oculos cognitiõis: tu habeto credulitat. **Q**d videt de: crede tu. **C**eniet eni dies iusti que pspicit de: **Q**ui dies eius vindicte. **N**ecessè e tñ vt vindicet i impiu: vidicet i iniustu: siue puerat se: siue no se puerat. **S**i eni se puerat: s ipm illo vindicat: qd perit iniqtas. **N**one irrisit dñs pspiciens dies iniqz duoz: z **I**ude traditor: z **S**auli persecutoris. **U**nus die pspexit ad pena: alter ad iusticia. **I**n vtriusq vindicatu est. **I**lle e gehene ignib deputat: iste celesti voce pstrat. **E**rgo z tu que pater iniquu p oculos fidei: pspice cu deo dies ei: z cu eu videris in te seuiet: dic tibi: **I**ste aut correct meo erit: aut pseueras mecum no erit. **Q**uid eni: **I**niusticia iniusti tibi nocet z illi no nocet: **E**ñ fieri pot: vt no iniqtas ei q p ei indignatione: z odiu pcedit ad ledendu te: no pri ipm vastet int: vt te tēptet foris. **T**uū corp pmit aduersitas: illi us animu putrefacit iniqtas. **N**ā z qcqd i te pfert: in illu redit. **E**i eni persecutio te facit purgatū: illu reu. **C**ui g plus nocet: **E**c

ce seuiedo expoliavit te. **Q**uis dāno grauiore pcutit: q amittit pecuniā: an q amittit fidē: **N**orūt dolere damna ista: qui hñt oculū interiorē. **M**ultis eni fulget aurū: si des no fulget. **H**abēt qppe oculos vñ aurū videant: vnde fidē videāt no hñt. **N**āz si haberent z viderēt: vñqz plus amarent: z tñ qñ eis frangit fides: clamāt: inuidiam faciūt: z dicūt. **O** fides: vbi ē fides. **A**mas eā vt erigas: ama vt exhibeas. **E**rgo quia oēs qui psequūt iustos grauiore dāno feriunt: z grauiore pñcie affligant: cuz in eis vastat ipe anim. **S**equit: z ostendit b psalmus. **G**ladiū eduxerūt peccatores: intenderūt arcū suū. **E**t decipiant inope z pauperem: z trucidant rectos corde. **F**ramea eoz intret in corda ipozum. **F**acile est: vt framea eius: id ē gladius ei pueniat ad corpus tuū. **S**icut puenit gladius psecutorū ad corpora martyru: sed pculso corpore cor mansit illesus. **I**llius aut cor q gladiū eduxit in corpus iusti: no plane mansit illesu. **H**oc psalmus iste testat. **F**ramea eozū no intret dixit in corp ipoz: sed framea eozū intret in cor ipoz. **I**n corpore occidere voluerūt: in aia moriunt. **I**llos enim quoz corpora interficere voluerūt: securos dominus fecit dicēs eis: **N**olite timere eos qui corpus occidūt: aiaz aut no pñt occidere: **Q**uale ē aut seuire: gladio si posse occidere nisi corpus inimici: z posse occidere animā suā. **B**esipiūt: ptra se seuiūt: insaniūt: no se vident: tanq si vellet aliqz p corpus suū ferrū trajicere: vt cōcideret tunicā alterius. **A**tendis q puenisti: z no attendis q trajecisti. **I**lli cōcidisti vestē: tuā carnem. **C**ōstat ergo plus eē qd se ledūt iniq: z qd sibi nocent: qz qd sibi videt nocere illis qz oderunt. **F**ramea g eozū intret in cor eoz. **S**entētia dñi ē: aliter fieri no pōt. **E**t arcus eozum cōterat. **Q**uid est arc eorum cōteratur: **I**n fide ipozum frustrētur. **S**uperius enim dixerat. **G**ladium eduxerunt peccatores: intenderunt arcū suū. **G**ladij educationem: intelligi voluit apertam oppugnationem. **A**rcus autem intentionem: occultas insidias intelligi voluit. **E**cce gladius eius peremit eum: et dispositio insidiarum eius frustratur. **Q**uid est frustratur: **N**ihil nocet iusto. **Q**uomodo ergo nihil ei nocuit (verbi gratia) quez sic expoliavit: cui tollendo res suas ad angustias perduxit: **H**abet quod cantet.

Alia f. te uagantur.

Alia f. t. Gladius

Alia f. t. cōfrangat

**M**elius ē modicū iusto sup diuitias peccatorū multas. Sed potētes sunt iniqui: et multa faciūt: et suppetit eis rerū effectus: agendi celeritas: iussionū obediētia sequit. **N**ūquid sp sic. **Q**uā brachia peccatorū cōterent. Brachia g eorū potētia eorū. **Q**uid facturus ē i gehēna: An qd fecit ille diues qui apud supos epulabatur: apud iferos torq̄batur. **B**rachia g eorū cōterent. **C**ōfirmat aut iustos dñs. Quō eos pfirmat. **Q**uid eis dicit. **Q**uod dicit in alio psalmo. **S**ustine dñs: viriliter age: et pfortet cor tuū: et sustine dñm. **Q**uid est sustine dñm. **A**d tps laboras: i eternū nō laborabis. **B**reuis est molestia tua: eterna erit beatitudo tua. **A**d modicū doles: sine fine gaudebis. **S**z iter molestias incipis labi: pponit et exemplū passionū christi. **U**ide qd ppter te ptulit: qd quare pferret nō habebat. **Q**uātacūq; patiaris: nō puenias ad illas insultatiōes: ad illa flagella: ad illā ignominiosā vēstē: ad illā spineā coronā: ad illā postremo crucem nō puenies: qz iam et de pena generis humani sblata ē. **E**nī enī sblatiō scelerati crucifigerent: mō nullus crucifigit. **H**onoriata ē et finita ē: finita ē in pena: manet in gratia. **A** locis suppliciorū: fecit transitum ad frōtes impatorū. **Q**ui tñ honorē dedit penis suis: quid seruat fidelibus suis. **H**is g rebus: his verbis: his allocutionib⁹: s tali exemplo pfirmat iustos dñs. **S**eu iāt qz tñ voluerint: et qz tñ pmissi fuerint peccatores: pfirmat iustos dñs. **Q**uicqd acciderit iusto: volūtati diuine deputet: nō ptiā inimici. **S**euire ille pōt: ferire si ille noluerit si pōt. **E**t si ille voluerit vt feriat: nouit suū quēadmodū excipiat. **Q**uē enī diligit dñs: corripit: flagellat aut oēm filiū: quē recipit. **Q**uid sibi g plaudit iniquus: qz flagellū de illo sibi fecit pater me⁹. **I**llū assumit ad mīsteriū: me erudit ad patrimoniu. **N**ec attēdere debem⁹ qz tñ pmittat iniustis: s quātū seruet iustis. **S**z debem⁹ optare etiā illis p quos flagellamur: vt puerant et flagellent. **S**ic enī suos fideles erudiebat: qd Saulo flagellū sibi fecerat. **S**z postea puerit et Saulū. **E**t cū ananie sancto a quo baptizat⁹ ē Saulus diceret dñs illū suscipiēdū ē Saulū: qz vas cēt electio nis: **R**ndit ananias timēs et exhorrescēs audita fama Sauli psecutoris. **B**ne audī ui inq̄t ego de viro isto quātas psecutiōes sanctis tuis fecit in hierosolyma: et nunc ac

ceptis lris vadit vt vbicūq; inuenerit iuocantes nomē tuū: trahat ac liget et ad pōtīfices adducat. **E**t cōtra dñs: **S**ine iquit. **E**go illi ostēdam quē illū oporteat pati p noīe meo. **R**eddā illi inq̄t: vindicabo me de illo: et patiet p noīe meo: qui seuit i nomē meū. **E**rudio vel erudiui p eum alios: erudiā et ipsū p alios. **F**actū ē hoc: et nouius qzta sustinuerit Saulus: multa plura qz fecerat: quasi auarus exactor cū vsuris recepit qd dederat. **S**ed vide vtrū in illo impletū sit qd mō psalm⁹ dicit. **C**ōfirmat aut iustos dñs. **N**ō solū inq̄t idē Paul⁹ cū multa mala pateret: sed et glīamur in tribulationib⁹: scientes qz tribulatio patientiaz opat: patientia pbatōnem: pbatio spem. **S**pes aut nō pfundit: qz charitas dei diffusa ē in cordibus nostris p spm sanctū qd datus ē nobis. **B**n plane iam iustus iā cōfirmat. **Q**uō g iusto pfirmato nihil nocēbant qui illū insectabāt: sic nec ipse illis qz pseq̄batur. **C**ōfirmat aut iqt iustos dñs: **A**udi alias voces pfirmati iusti. **Q**uis nos sepabit a charitate xpī. **T**ribulatio: an angustia: an fames: an nuditas: an psecutio. **Q**uō herebat q reb⁹ talib⁹ si sepabatur. **C**ōfirmat aut iustos dñs. **B**escēderūt quidā ppbe de hierosolyma: et impleti spūscō pphetauerūt eidē Paulo: qd multa passurus eēt in hierlm ita: vt qdā eorū Agabus noīe: soluta zona alligaret se quēadmodū solet fieri: vt his indicijs rerū: futura demonstraret ppha dicens: **S**icut alligatum me videntis: sic optet alligari hoīem hūc i hierosolymis. **F**rēs aut respōso admoitū Saulū iā Paulū ne se tantis piculis committeret: ceperūt deterrere: et monēdo et rogando reuocare ne iret in hierosolymā. **I**lle aut q iā in eorū numero erat: de qbus dictū ē: **C**ōfirmat aut iustos dñs: qd inquit pfringitis cor meū. **N**ō facio aīaz meā p ciosā mihi: qz iā dixerat eis quos ptiā terat i euāgelio: et ipse ipendar p aīab⁹ vris. **E**go enī inq̄t nō solū alligari: s etiam mori patus sū p noīe dñi nři Jesu christi. **C**ōfirmat g iustos dñs. **Q**uō eos confirmat. **N**ouit dñs vias imaculatoz. **Q**nī patiūt mala: vias malas ābulare credūt ab iqrātib⁹: ab his q nō nouerūt vidē vias imaculatoz. **I**lle q eas nouit: scit p quā rectaz ducat māsuetos suos. **U**nde dicit in alio psalmo. **B**iriget mites i iudicio: docebit māsuetos vias suas. **Q**uō putatis de testādos homines transeuntes ylcerosum

pauperem iacentem ante diuitis ianuam.  
 Quomodo. Forte hūc clausis narib⁹ con-  
 spuebāt. Nouerat autem dñs illi seruare  
 paradisu. Quō aut sibi optabāt vitā illi⁹:  
 q̄ induebat purpura ⁊ bysso: ⁊ epulabatur  
 quotidie splēdide. Bñs aut qui prospicie-  
 bat dies illi⁹: nouerat ei⁹ futura tormēta: ⁊  
 sine fine tormēta. Ergo nouit dñs vias i-  
 maculatoꝝ. **Et hereditas eoz in eternū erit.**  
 Hoc in fide habem⁹. de⁹ nunqd  
 in fide: Deus nouit illa: nunquid in tanta  
 manifestatōe: in quāta nō possum⁹ dicere:  
 cū vel equati fuerimus angelis. Nō enim  
 nobis tā manifesta erūt: q̄ erūt manifesta:  
 q̄ sunt manifesta illi qui nec cōmutari po-  
 test: tamē ⁊ de nobis quid dictū est: Bile-  
 ctissimi nūc filij dei sum⁹: ⁊ nōdū apparuit  
 quid erimus. Scim⁹ q̄ cū apparuerit simi-  
 les ei erim⁹: qm̄ videbim⁹ eū sicuti ē. Ser-  
 uat ergo nobis: nescio qd dulce spectacu-  
 lū oīno: ⁊ si cogitari ex aliqua parte in eni-  
 gmate ⁊ p speculū pōt: dici tamē nullo mō  
 pōt pulchritudo illi⁹ dulcedinis quaz ser-  
 uat de⁹ timentib⁹ se. Perficit aut sperati-  
 bus in se. Illuc parant corda nostra in oī-  
 nib⁹ vite hui⁹ tribulatiōib⁹ ⁊ tēptatiōibus.  
 Noli mirari: q̄ i laborib⁹ pararis: ad ma-  
 gnū aliqd pararis. Unde vox illa iusti cō-  
 firmati: nō sunt cōdigne passiōes hui⁹ tem-  
 poris ad futurā gl̄iam q̄ reuelabit i nobis.  
 Que erit futura gl̄ia nostra: nisi eq̄ri ange-  
 lis ⁊ videre deū. Quātū pstat ceco: qui illi  
 oculos sanauerit: vt videat hāc lucē: Cū  
 sanus fact⁹ fuerit ille: nec inuenit qd dignū  
 rependat sanatori suo. Quātūlibet em̄ il-  
 le det: qd dabit tale quāle ille prestat. Ut  
 plurimū det aurū dabit: ⁊ multū aurū da-  
 bit. ille lucē prestat. Ut nouerit ille: q̄ ni-  
 hil dat: videat in tenebris qd dat. Quid  
 ergo dabim⁹ nos medico illi oculos inte-  
 riores nostros sanāti: ad vidēdam quādā  
 lucē eternā: qd est ipse. Quid illi dabim⁹:  
 Queram⁹: inueniam⁹ si possum⁹: ⁊ i angu-  
 gustijs inq̄sitionis nr̄e exclamem⁹: Quid  
 retribuam domino p omnib⁹ que retribu-  
 it mihi. Et quid inuenit: Calicem salutari  
 accipiam: ⁊ nomē domini inuocabo. Po-  
 testis inquit bibere calicem quem ego bi-  
 biturus sum. Inde Petro amas me. Pa-  
 sce oues meas. pro qb⁹ biberet calicē dñi.  
 Cōfirmat aut iustos dñs. Nouit dñs vias  
 imaculatoꝝ: ⁊ hereditas eoz in eternū erit.  
**Nō confundent in tēpore malo.**  
 Quid est nō confundent in tempore malo:

In die tribulatiōis: in die angustiaz non  
 cōfundent: sicut cōfundit quē fallit spes.  
 Quis est qui cōfundit: Qui dicit ego qd  
 sperabā nō iuent. Nō iumento. Sperabas  
 enī de te: aut sperabas de homine amico.  
 Maledictus aut q̄ spem suā ponit in ho-  
 nē. Confunderis: q̄ sefellit te spes: sefellit  
 spes posita in mēdacio: Omnis enī homo  
 mendax. Si autē ponas spem tuā in deo  
 tuo: nō cōfunderis: q̄ ille in quo spem po-  
 suisti falli nō potest. Un⁹ ⁊ ille quem paulo  
 ante cōmemorauī: iust⁹: cōfirmat⁹: posit⁹  
 in tēpore malo in die tribulationis: q̄ non  
 cōfundebat quid ait: Gloriamur in tribu-  
 lationib⁹ scientes: qm̄ tribulatio patiē-  
 tiam opatur: patiētia pbatōnē: probatio  
 spem: spes aut nō cōfundit. Un⁹ spes non  
 cōfundit: Q̄ i deo posita ē. Iō sequitur:  
 Q̄ charitas dei diffusa ē in cordibus no-  
 stris: p spūm qui datus est nobis. Iaz da-  
 tus est nobis spūsanct⁹: quō nos fallit cu-  
 ius tale pignus tenem⁹. Nō cōfundent in  
 tpe malo. **Et in diebus famis satura-  
 bunt.** Est enī quedā hic saturitas eoz.  
 Nā dies famis vite hui⁹ sunt: alijs esurien-  
 tibus illi saturant. Nā vnde ille gloriaret  
 dicēs: Gloriamur in tribulationib⁹: si ege-  
 statē intus pateret. Glidebant foris angu-  
 stie: sed intus latitudo erat. Quid aut fac  
 malus hō cū cepit tribulari: Foris nihil  
 habet: ablata sunt oīa: in cōscia nullum so-  
 laciū ē: nō ē quo exeat q̄ dura sunt: nō est  
 quo intret: q̄ mala sūt. Merito ei fit qd se-  
 quitur. **Om̄ peccatores peribunt.**  
 Quibus enī loc⁹ nūsq̄ ē: quō non pibunt:  
 Cōsolatio nō est in externis: nō ē in inter-  
 nis. Extra sunt enī a nobis: ⁊ quib⁹ cōso-  
 latio nulla ē. Et vniuersis q̄ desi nō habēt  
 pecunia: amicitia: gl̄ia: facultates mūdi ser-  
 uiunt. ⁊ q̄cunq̄ bona sūt tpalia: nō possūt  
 cōsolari intrinsec⁹: quō cōsolabāt ille ple-  
 nus sagina interiore: ⁊ d̄ ip̄a sagina ructās:  
 Bñs dedit: dñs abstulit: sicut dño placu-  
 it ita factū ē: sit nomē dñi benedictū. Ergo  
 illis peccatoꝝ nō ē loc⁹ in his q̄ foris sūt:  
 q̄ ibi patiunt tribulatiōes: cōscia illos nō  
 cōsolatur. Nō est bñ illis secū: q̄ bene esse  
 cū malo nō pōt. Quisq̄ aut malus ē: ma-  
 le secū est. Torqueat necesse ē: sibi ip̄i tor-  
 mentū ē. Ip̄e enī pena sua: quē torquet  
 cōscientia sua. Fugit ab inimico q̄ potue-  
 rit: a se quo fugiet. Ita qdā ex pte Bona-  
 ti venerat ad nos accusatus: et excōmuni-  
 catus a suis: hic querens quod ibi perdi-

derat. Sed quia suscipi non potuit: nisi eo loco quo debuit: **N**on enim deseruit illam partem quasi integer apud ipsos: ut appareret cum non delectatione sed necessitate fecisse. Quia ibi ergo habere non potuit: quod querebat: querebat autem elationem et falsum honorem. et quia non inuenit quod ibi perdidit: et ipse periit. **G**emebat saucius et non consolabatur. Erant enim in conscientia eius aculei horribiles tacite. **R**eptauimus consolari eum de verbo dei: sed ille non erat de sapientibus formicis: quae sibi estate collegerunt vni hyeme viuerent. Cum enim res sunt transigunt: tunc homo sibi colligere debet verbum dei: et recordere in intimis cordis sui: quemadmodum formica abscondit in caueosis penetralibus labores estatis. **P**erestatem enim vacat hoc agere. Venit autem hyems: id est superuenit tribulatio: et nisi iustus inuenerit quod edat: necesse est fame dispareat. **I**ste ergo sibi non collegerat verbum dei: superuenit hyems: non hic inuenit quod querebat: consolari nisi inde non poterat: de verbo autem dei nullo modo. **I**ntus apud se nihil habebat: foris quod querebat non inueniebat. **A**rdebat indignationem et dolorum facibus: agitabatur mens eius violenter: et tam diu occulte: donec etiam erumperet in quosdam gemitus: ita ut inter fratres sonaret: et se audiri nesciret. **V**idebamus et dolebamus vehementer: deus scit: tantam penam anime: tantas cruce: tantas gehennas: tanta tormenta. **Q**ui pluribus apparuit ipsius loci habitator: si appareret humilis: posset esse ei locus salubris. **E**t apparuit ut etiam projiceret. **N**eque hinc desperare debemus fratres de alijs qui forte elegerit veritatem: et non secuti fuerint necessitatem. **E**tsi adeo enim de ceteris desperandum non est: ut nec de isto desperemus: quod diu viuit. **B**e nullo enim viuente desperandum est. **H**oc ergo fratres ex occasione hac scire debuit charitas vestra: ne quis forte aliud vobis dicat. **N**am subdiaconus eorum qui cum ei nulla questio commoueret: elegit catholicam pacem et unitatem: et illis dimissis venit: venit reuera sicut eligens quod bonum est: non sicut repudiatus a malis: sic acceptus est ut de eius conuersione gaudeamus: et eum vestris orationibus commendemus. **P**otens est enim deus qui eum faciat: etiam atque etiam meliorem. **C**eterum de nullo pronunciandus est in aliquam partem: siue in bonam: siue in malam. **O**diu enim hic viuitur: crastinus dies ignoratur:

**N**on confundentur in tempore malo: et in diebus sanis saturabuntur: quoniam peccatores peribunt. **I**nimici autem domini statim ut gloriabuntur et exaltabuntur deficientes sicut fumus deficient. **E**x ipsa similitudine rem quas insinuauit agnoscite. **F**umus a loco ignis erumpens in altum extollitur: et ipsa elatione in globum magnum intumescit. **S**ed quanto fuerit globus ille grandior: tanto fit vanior. **A**b illa enim magnitudine non fundata et solidata: sed pendente et inflata in auras: eque dilabitur: ut videas ipsam ei obfuisse magnitudinem. **Q**uanto enim plus erectus est: tanto extensus: quanto diffusius undique in maiorem ambitum: tanto fit exilior et deficiens et non apparet. **I**nimici autem domini statim ut gloriabuntur et exaltabuntur: deficientes sicut fumus deficient. **B**e talibus dictum est: sicut iannes et mambres resisterunt **M**oyse: sic et isti resistunt veritati: homines mente corrupti: reprobi circa fidem. **U**nde autem resistunt veritati nisi inflatione tumoris sui: cunctes in ventos: extollentes se quasi iustos et magnos. **Q**uid autem de illis ait tanquam de fumo: **S**ed ultra non proficiunt. **B**ementia enim eorum manifesta erit omnibus: sicut et illorum fuit. **I**nimici autem domini statim ut gloriabuntur et exaltabuntur: deficientes sicut fumus deficient. **G**eneratur peccator et non soluet. **A**ccipit et non reddit: quid est? **N**on reddit gratiarum actionem. **Q**uid enim a te vult deus: aut quid exigit deus: nisi quod tibi promissit. **E**t quanta accepit peccator: pro quibus non soluit. **A**ccipit ut sit: accepit ut sit homo: multumque intersit inter ipsum et pecus. **A**ccipit corporis formam: accepit in corpore distinctionem sensuum: ad videndum oculos: ad audiendum aures: ad odorandum nares: ad gustandum palatum: ad contrectandum manus: ad ambulandum pedes: salutemque ipsius corporis. **S**ed adhuc ista et cum pecore habemus communia. **A**ccipit etiam amplius: id est mentem que possit intelligere: que possit capere veritatem: que possit iustum ab iniusto discernere: que possit idagare: desiderare: creatorem laudare: et iherere illi. **H**ec omnia accepit et peccator: sed non bene viuendo: si reddit quod debet. **E**rgo fenerat peccator et non soluit: non reddit ei a quo accepit: non agit gratias: immo vero rependit mala pro bonis: blasphemias: murmur: aduersus

Alia lra.  
† vero. † mor.  
† honorificati  
fuerint et exal-  
tati. † quemad-  
modum.

Alia lra.  
† mutabitur.

Alia lra.  
tribuet.

deū indignationē: ergo ille feneratur et nō soluit. **Iust⁹ aut miseretur et cōmo-**  
**dat.** Ille q̄ n̄hil habet: iste habet. **U**idete  
egestatē: videte diuitias: Ille accepit et nō  
soluit: iste miseretur et cōmodat. **A**būdat illi.  
**Q**uid si paup̄ ē: **E**tā sic diues ē: **T**u tādē  
ad diuitias ei⁹ pios oculos intēde. **R**espi  
cis enī arcā inanem: cōsciam deo plenam  
nō respicis. **N**ō habet extrinsec⁹ facultatē:  
sed h̄z intrinsec⁹ charitatē. **B**e charitate  
q̄ta erogat et n̄ finit: **E**tenī si h̄z for⁹: facul  
tatē dat ip̄a charitas ex eo qd̄ h̄z. **S**i aut̄ si  
iuenit foris qd̄ det: dat beniuolētiā: p̄stat  
cōsiliū si pōt. **A**d extremū si nec p̄silio: nec  
auxilio adiuuare pōt: v̄l voto adiuuat: v̄l  
orat p̄ cōtribulato: et forte magis ip̄e exau  
dit: q̄ qui porrigit panem. **H**abet sp̄ynde  
det: cui plenū pectus ē charitatis. **I**p̄a est  
charitas q̄ dicis: et voluntas bona. **P**lus  
a te de⁹ nō exigit: q̄ qd̄ tibi int⁹ dedit. **C**la  
care enī nō pōt volūtas bona. **N**ō enī ha  
bēs volūtatē bonā: et si numus tibi sup̄sit:  
nō porrigis pauperi: ip̄i inter se pauperes  
p̄stant sibi de volūtate bona: nō sunt inter  
se infructuosi. **U**ides cecū duci a uidente:  
q̄ numeros nō habuit q̄s daret egēs: cōmo  
dauit oculos nō habēti. **U**n̄ h̄ factū est: vt  
mēbra sua cōmodaret ei qui nō habet: nisi  
q̄ intus inerat voluntas bona: thesaurus  
pauperū. **I**n quo thesauro dulcissima re  
quies: et vera securitas: ad ip̄m amittēdū:  
nec latro admittit: nec naufragiū metuit.  
**S**eruat secū qd̄ int⁹ habet: nud⁹ euadit: et  
plenus ē. **I**ustus q̄ miseretur et cōmodat.

Alia lra.  
quia. tēi.  
bereditabūt

**Qm̄ b̄ndicētes eū heredita-**  
**te possidebunt terram.** **S**icut illum  
iustū: vere solū iustū et iustificatē: q̄ et pau  
per hic fuit: et diuitias magnas attulit: qui  
bus faceret diuites eos q̄s inuenit paupe  
res. **I**p̄e enī q̄ spiritus s̄cto ditauit corda  
pauperū: et exinanitas aīas cōfiteōdo pecca  
ta: impleuit opulētia iusticie: q̄ potuit di  
uitē facere piscatorē: dimittēdo retia sua:  
qd̄ habebat cōtēnētē: qd̄ nō habebat hau  
rientē. **I**nfirmā enī mundi elegit de⁹ vt cō  
fundēt fortia: **E**t nō de oratore piscatorē:  
sed de piscatore lucrat⁹ ē oratorem. **B**e pi  
scatore lucrat⁹ est senatorē: de piscatore  
lucrat⁹ ē impatorē. **Qm̄ b̄ndicētes eum**  
**possidebūt terrā hereditate:** erunt eius co  
heredes: terrā illam terrā viuētū: de qua  
dicis in alio psalmo: **S**pes mea es tu: por  
tio mea in terra viuētium. **T**u es ip̄a por  
tio mea inq̄t deo: et non dubitauit deū sibi

facere portionem. **H**ereditate possidebūt  
terrā. **M**aledicētes aut̄ eū disperiet.  
**U**t aut̄ benedicāt q̄ b̄ndicant p̄stitū est  
eis. **N**ā ventū ē ad maledicētes: et facti sūt  
b̄ndicētes: et iā sic disperierūt maledicen  
tes eū: cū ei⁹ munere facti sunt b̄ndicētes:  
quē et malo suo maledicebāt. **I**n bono au  
tē ip̄ius b̄ndicunt. **U**idete quid sequitur.  
**A** domino gressus hoīs dirigē  
**tur: et viā eius uolet.** **I**p̄se hō vt uelit  
viā dñi: ab ip̄o dñō dirigunt gressus eius.  
**N**ā si dñs nō dirigeret gressus hoīs: tam  
prauī erāt: vt sp̄ p̄ praua irēt: et semitas cur  
uas sequēdo redire nō possent. **V**enit enī  
ille et vocauit et redemit: et sanguinē fudit.  
**H**oc p̄ciū dedit: hec bōa fecit: et mala pas  
sus ē. **A**ttēde q̄ deus fecerit: de⁹ est: atten  
de q̄ passus sit: hō est. **Q**uis iste deus hō:  
**S**i tu o hō nō dimitteres deus: nō fieret p̄  
te deus hō. **P**arū tibi enī erat ad remune  
rationē vel ad donū eius: q̄ et hoīem te fe  
cit: nisi et hō p̄ te fieret. **I**p̄e enī q̄ direxit  
gressus nostros: vt viā eius vellem⁹. **A** do  
mino gressus hoīs dirigē: et viā eius vo  
let. **I**am cū seq̄ris viā christi: nō tibi secu  
li p̄speritates p̄mittas. **P**er dura ambu  
lauit: s̄ magna p̄misit. **S**eq̄re: **N**oli tantū  
attendere q̄ iturus es: s̄ et quo ventur⁹ sis.  
**T**olerabis dura t̄palia: s̄ ad leticiā pueni  
es sempiternam. **S**i vis sustinere labores:  
attende mercedē. **N**ā et oparius i vinea de  
ficeret: nisi attēdet qd̄ acceptur⁹ eēt. **C**ū at  
attēderis qd̄ sis accepturus: oīa tibi erunt  
vilia q̄ pateris: nec digna estimabis p̄ qui  
bus illud accipias. **A**diraberis tātū dari  
p̄ tanto labore. **N**ā vtiq̄ frēs p̄ eterna re  
quie: labor etern⁹ subeund⁹ erat. **E**ternaz  
felicitatē acceptur⁹: et nas passiōes sustine  
re deberes. **S**z si eternū sustineres laborē:  
qn̄ venires ad eternaz felicitatē. **I**ta sit: vt  
necessaria t̄palis sit tribulatio tua: q̄ finita  
venias ad felicitatē īfinitā. **S**z plane frēs  
posset eē lōga tribulatio p̄ eterna felicitate.  
**C**lerbi gr̄a: vt qm̄ felicitas nostra finez  
nō habebit: miseria nostra et labor noster et  
tribulationes n̄re diuturne eēnt. **N**am et si  
mille annoz eēnt: appende mille annos cō  
tra eternitatē: quid appendis cum infinito  
q̄tūcunq̄ finitum: decem milia annorum  
decies centena milia: si dicendum est et mi  
lia milium: que finem habent: cum eterni  
tate comparari nō possunt. **H**uc accidit:  
q̄ nō solum tēporalē voluit laborē tuū de  
us: sed etiā breuem. **P**aucorū dierum est

tota vita hominis: etiam si leta duris non  
miserent: que plura et longiora sunt certe: quam  
dura: et ideo breuiora et pauciora sunt dura:  
ut durare possim. Si ergo per totam vitam suam  
homo in laboribus et in eruminis esset: in dolo-  
ribus et in tormentis: in carcere et in plagis:  
in fame et siti omnibus diebus: laboris omnibus: per totam vi-  
tam suam usque ad etatem senectutis: pauci dies  
sunt tota vita hominis: qui labore transacto veniet  
regnum eternum: veniet sine fine felicitas: veniet  
et equalitas angelorum: veniet hereditas christi:  
veniet coheres christi: per quanto labore quam-  
ta mercedem accipimus. Ceterum homines qui la-  
borant in militia: et versant in vulnera tot  
annos: incipiunt militare a iuuentute: exeunt se-  
nes: et ut habeant paucos dies quetos sene-  
ctutis sue: quando eos iam ipsa etas incipit graua-  
re quasi bella non grauat: quanta dura tolerant:  
quanta itinera: quanta frigora: quasi soles: quanta neces-  
sitates: quanta vulnera: quanta picula: et non attendunt  
patienter hec omnia: nisi paucos dies quetos il-  
los senectutis: ad quod verum perveniunt nesciunt.  
Ergo a domino gressus hominis dirigent: et  
viam eius volet. **Hic dicere ceperam:** viam  
christi si vis: et vere christi es: Ipse est enim  
christianus: qui non aspernat viam christi: sed  
vult viam christi sequi per passiones ipsius:  
noli per aliam viam velle ire: quam per illam quo ipse  
iuit. Bona vides: si ipsa est bona via: alia for-  
te delicias habet: sed latronibus plena est.  
**Et viam eius volet.** **Quia ceciderit in-**  
**stans non turbabitur:** quoniam dominus firmat  
manum eius. Ecce quod est velle viam christi.  
Contingat illi ut aliquam tribulationem patiat:  
aliquam exhonorationem: aliquam contumeliam: ali-  
quam afflictionem: aliquam dānam: et cetera quicquid  
abundat in vita ista generi humano. Pro-  
ponit sibi dominum suum: quanta genera temptati-  
onum passus est: et non turbabitur cum ceciderit:  
quod dominus firmat manum eius: quod prior passus  
est. Quid enim timebis o homo cuius directi sunt  
gressus: ut velles viam domini. Quid timebis:  
Dolores: Flagellatus est christus. Contumelias  
timebis: Audiuit demonum habes: qui de-  
monia excluderat. Forte factionem et conspi-  
rationem malorum: Conspiratum est adversus il-  
lum. Non potes offendere forte conscientiam tuam  
bonam: in aliqua accusatioe: cum vim pateris  
quod adversus te falsi testes audiunt. Contra  
ipsum primum falsum testimonium dixerunt: non  
solum ante mortem: sed etiam post resurrectionem in-  
ducti sunt falsi testes: ut a iudicibus dānaret.  
Accesserunt falsi testes custodes ad sepul-  
chrum: Resurrexit ille cum tanto miraculo: co-

mota terra prodidit dominum resurgente. Erat illic  
et terra custodiens terram: si terra durior muta-  
ri non potuit. Puciauit vera: sed seducta est  
a falsa. Dixerunt enim illi custodes iudeis: qui  
viderant: et quid factum sit. Acceperunt pecu-  
niam: et dictum est eis: Bicine quod vobis dor-  
mientibus venerunt discipuli eius: et abstule-  
runt eum. Ecce falsi testes et contra resurgentes.  
Quanta autem cecitas in falsis testibus: quanta  
cecitas fratres. Solent hoc enim pati falsi te-  
stes: ut exerceant et contra se dicant nescientes  
vnum appareat: quod falsi sunt testes. Quid enim il-  
li contra se dixerunt: Cum dormirem venerunt  
discipuli eius: et abstulerunt eum. Quid est hoc?  
Quis est qui dicit testimonium? Qui dormi-  
ebat. Talibus ego narratibus non credere:  
nec si somnia sua mihi indicaret stulta ista-  
nia: Si vigilabas: quare peristi? Si dormie-  
bas vnum scisti: Sic et isti filii eorum usque huc sic  
memistis: et permittendum ex occasione non est:  
Latius magis enim debemus commemorare va-  
nitatem eorum: quanto magis querimus salutem eo-  
rum. Ecce corpus christi patitur falsos testes:  
sustinet corpus quod precessit in capite. Non mi-  
rum est: et modo non desunt corpori christi diffu-  
so: non desunt per totum orbem terrarum qui dicant: per  
genies traditorum: falsum testimonium dicit: Ibi  
te perinco falsus testis: secutus pauca verba.  
Tu dicit mihi: traditor es. ego tibi dico: me-  
dax es: sed tu traditionem meam nusquam et nunquam  
probas: ego medacium tuum hic in istis ipsis ver-  
bis tuis modo probas. Certe ibi dixisti: quod nos  
acuum gladios nostros: recita gesta tuorum cir-  
cumcellionum. Certe ibi dixisti: quod permittis  
ablata: recita gesta ubi percuracionem ad ex-  
igenda fecisti. Certe ibi dixisti: nos sola of-  
ferimus euangelia: recito tot iussiones iudi-  
cum: quibus a te diuisus persecutus es. Recito  
preces ad apostatam impatorem cui dixisti: quia  
sola iusticia apud eum habet locum. An forte  
apostasia Iuliani pars euangelii tibi videtur.  
Ecce mendacem te teneo: quod de me dixisti quod  
credi debeat. Enam si non inuenire vnum osten-  
dere falsum te dicere: sufficit ut ostendam men-  
dacem te esse. Quid dicis? Qualis tu: tales  
et ceteri. Nam merito talia verba omnibus mis-  
isti: abundare voluisti societate medacium: ne  
tu solus erubesceres de medacio. Sed va-  
let inquit in ceciliano iudicium patrum nostrorum.  
Quare valebit? Quia episcopi iudicaueunt. Sed  
valeat: et in te quod maximianus iudicaueunt.  
Primum enim quod credo vos nosse: episcopi con-  
sentientes cum maximiano adhuc: diaconi  
ipsius venerunt ad carthaginem: sicut se ha-

Alia ista  
non habet.  
collidit.  
a. t. suppo-  
t. ista.

bet tractatoria quā etiā gestis allegauit: cū litigarent de domo cū pcuratore illius qui p̄mittit ablata. Ergo p̄mo tractatori ani de illo miserūt: cōquerentes: quia noluit ad illos exire. Hoc enim maxime conqueſti sunt. Vnde quō illis deus reddidit: qđ de Ceciliano dixerūt. Mira similitudo: noluit deus post tot annos reuoluere illis in faciem: qđ gestū est: vt oīno vñ dissimulent: et quo effugiant nō iueniāt. Oblitos se dicerent q̄ gesta sunt ante: non eos deus sinit obliuisci: atq; vtinam valeat ad salutē. Nam misericordia sua fecit hoc deus: si considerēt quid sit factū. Ponite ergo vobis ante oculos fratres: vnitatē tunc orbis terrarū: vñ se isti diuiserūt aduersus Cecilianū. Ponite et mō p̄tez Bonati: vñ se maximianiste diuiserūt: aduersus Primiānū. Qđ tunc illi Ceciliano: hoc nunc isti fecerūt Primiāno. Propterea se et superiores donatistas: dicunt maximianiste: qz reuera facta maiorū suorū ip̄i mutauerunt. Sic enī crexerūt Maximianuz aduersus Primiānū: quō illi crexerūt Maiorinuz aduersus Cecilianū: et sic queſti sunt isti de Primiāno: quō illi de Ceciliano. Nam si meministis hoc dixerūt illi: qđ ad eos exire noluerit Cecilianus: memor p̄cie sue. Ille aut nouerat factionē eorū. Sic et isti p̄q̄runt: qz noluit ad illos exire Primiānus. Quare Primiāno p̄cedit nosse factionē Maximianistarū: et Ceciliano non p̄cedit nosse factionē Bonatistarū. Nōdū erat ordinat⁹ Maximian⁹: crimina dicebātur de Primiāno. Venerūt ep̄i: voluerunt vt ad eos exiret: nō ē egress⁹: sic eorū indicat tractatoria actū inserta. Nō est egressus: non improbo: imo et laudo. Si aliquā factionē vidisti: nō debuisti ad factiosos p̄cedere: s̄ suare cāz tuā: meliori iudicio p̄tis tue. Restabat enim magna ps Bonati: vbi se posset purgare Primiān⁹: p̄pterea ad illos q̄ iā factionē p̄spirauerūt: exire noluit. Vides quō laudam⁹ p̄siliū tuū aduersus Maximianistas: bene attende et cām Cecilianī. Nō vis vt fratri: quō extraneo iudicare. Noluisti exire: qđ tibi dicēt. Isti factionē p̄spirauerūt p̄tra salutē meā: corrupti sunt aduersum me: si me illis cōmiserō: facio p̄iudiciū cause mee. Nō ad eos exibo: seruet causa mea meliorib⁹: et auctoritate grauiorib⁹. Bonū p̄siliū. Quid si hoc dixit Cecilian⁹: Qđ laborabis tu: vt ostēdas que aduersus te istos p̄ alia lucilla cor-

rupit: et forte nō inuēturus qđ ille tūc vsq; adeo nouerat vt postea gestis ap̄iret. Sed vidisti nescio quid occidit: renūciatū ē tibi aliqd metuēdū: p̄cedo timori tuo cautelā istā. Recte fecisti: ad tales nō p̄cedē debebas. Erāt enī aliq̄ qđ te poterāt iudicare. Antēde nūc Cecilianū. Tu tibi suasti numidiā: ille orbē frax: S̄ si valē vis aduersus illū sentētias tunc Bonatistarū: valeant nūc aduersus te snie Maximianistarū. Ep̄i illū dānauerūt et te: q̄re postea egisti cām tuā: et obtinuisti ibi Maximianistas: sicut ille postea egit cām tuā: et obtinuit ibi Bonatistas. Qđ ergo tūc factū est: videt aī oculos nūro et manifesto exēplo reuolutū: talia Maximianistas p̄queri de Primiāno: qualia om̄es isti conqueſti sunt de Ceciliano. Mirū est fratres: quō moueor: quō deo gratias ago: qz vere misericordia dei ad istos si sapiāt illuminandos forma uit exēplū. Proinde si placet paululū frēs qz et hoc nobis deus in man⁹ dedit: audite conciliū Maximianistarū. Et cū tractaret: idē recitauit p̄ciliū Maximianistarū. Sanctissimis fratrib⁹ atq; collegis p̄ vniuersaz africā. Et cū recitaret: idē dixit: Tota vnitās ip̄orū p̄ africam. Sed hic cū illis est catholica: In alijs aut orbis p̄tib⁹ ip̄i nō sūt cū catholica. Et cū tractaret idē sequētia recitauit iterum. Sanctissimis fratrib⁹ atq; collegis p̄ vniuersam africā: s̄ ē p̄ p̄uincia p̄cōsularē Numidiā Mauritanā. Bizacenā et Tripolim cōstitutis: sed et p̄sbyteris et diaconib⁹ vniuersis plebib⁹: i vitate euāgelij nobiscū militātib⁹. Victorin⁹ Fortunat⁹ et Victorian⁹. Diggin⁹ Saturnin⁹ Cōstantin⁹ Cādon⁹ Innocenti⁹: Creſconi⁹ Florentin⁹: Salui⁹: alius Saluius: Bonat⁹: Sēmuni⁹. Preterea tus. Et cū recitaret idē dixit: Ip̄e ē Alſuritan⁹: quē postea receperunt: eū qui i se dixit sententiā recepit postea. Et cū tractaret idē sequētia recitauit: Maximian⁹ Theodorus Anastasi⁹ Bonacian⁹ Bonatus. alius Bonat⁹ Pomponi⁹ Pancracius Ianuarius Secūdin⁹ Pascasius Cresconius Rogacianus: alius Maximianus Benenat⁹ Baian⁹ Victorinus Suntasi⁹ Quintasius Felician⁹. Et cū recitaret idē dixit: Ip̄e est Mūstican⁹ qui adhuc viuit: sed forte ali⁹ est aliūde. Post ea subscribētes dicunt et loca vnde quisq; erat. Et cū retractaret idē sequētia recitauit. Salui⁹ Diggin⁹ Proculus La-

Lōcili

Augul

Lōcili

Augul

Lōcili

Augul

Lōcili

tinus: et ceteri: q̄ in cōcilio apud cauernaz  
suis fuimus: in dño eternā salutē. Nemo  
q̄ nesciat fr̄es dilectissimi d̄ sacerdotib⁹ dñi  
nō trīmō pprie volūtatis: sed diuine le-  
gis impulsu: tam in reos sn̄as dicere: q̄ in  
inocentib⁹ inflicta: iure ab eis ac merito sū  
mouere. Nō leui enī piculo subiacebit: q̄s-  
quis aut reo peccerit: aut innocentē p̄fice-  
re p̄temptarit: maxie cū sc̄ptū sit: Innocē-  
tem ⁊ iustū nō occides: ⁊ purgatione non  
purgabis reū. Hoc igit̄ edicto legi admo-  
niti: necesse nos fuerat **Primum** causaz  
quē plebs sc̄tā **Carthaginēsis** ecclie ep̄m  
fuerat i ouile dei sortita: senioꝝ litteris eius-  
dem ecclie postulātib⁹ audire atq̄ discute-  
re sub eo: vt explanatis oib⁹: aut innocen-  
tes: qd̄ optabile fuerat purgarem⁹: aut no-  
centē certe oñderemus suis meritis eē dā-  
natū. Optatissimū enī nobis fuit: vt plebs  
sc̄tā **carthaginēsis** ecclie: eo se letet ep̄o  
sblimatā: qui in oīa sanct⁹ ⁊ in nullo repre-  
hensibilis habet. Propterea vtiq̄ talē eē  
optet dñi sacerdotē: vt qd̄ p̄pls p se apud  
deū nō valuerit: ip̄e p p̄plo mereat quod  
poposcerit impetrare: q̄ sc̄ptū est: Si pec-  
cauerit p̄pls: orabit p eo sacerdos: si autē  
sacerdos peccauerit: q̄s orabit p eo. Et  
cū legeret idē tractās dixit. Etā apli sc̄p̄e  
rūt plebib⁹: vt oraret p se: ⁊ apli orātes di-  
cebāt: **Bi**mitte nob̄ debita n̄ra: Et **Apl̄s**  
**Jobes** dixit: **Aduocatū** habem⁹ apud pa-  
trē **Iesum** iustū: ⁊ ip̄e est exoratio p pecca-  
tis nostris. Sed illud d̄ illo sacerdote scri-  
ptum est: quez isti nō intelligūt: vt admo-  
neret p̄pls in p̄phetia: talē se debere agno-  
scere sacerdotē: p quo nullus posset orare  
Quis est aut̄ p quo null⁹ orat: nisi ille qui  
p oib⁹ interpellat: Quia ergo tūc sacer-  
dotiū erat leuiticū: vbi sacerdos it̄rabit:  
⁊ offerebat hostias p p̄plo. Habebat aut̄  
imaginē nō veritatē futuri cuiusdā sacer-  
dotis. Tūc enī ⁊ ipsi sacerdotes: p̄ctōres  
erāt: sicut ceteri hoīes: volens deus p pro-  
phetiā admonere p̄plm: iam talē desiderā-  
dū esse sacerdotē: q̄ interpellaret p oib⁹: et  
p eo nlls oraret: designans talē admonu-  
it: ⁊ dixit: Si peccauerit p̄pls: orabit p eo  
sacerdos: si aut̄ sacerdos peccauerit: quis  
orabit p eo: Itaq̄ o popule talem elige sa-  
cerdotē: p q̄ nō cogaris orare: sed de cui⁹  
oratione p te secur⁹ esse possis. Ip̄e ē dñs  
noster **Iesus christ⁹**: vnus sacerdos: vnus  
mediator dei ⁊ hoīm: hō christus **Iesus**.

Et cū tractaret idē sequentia recitauit.

**Scādala** igit̄ **Primum** ⁊ ip̄i nequitia sin-  
gularis sic in se celeste iudiciū puocauit:  
vt horum criminū auctore necesse esset pe-  
nitus āputare: qui recēs ordinat⁹ ē. Et  
cū recitaret idē tractator dixit: **Iā** iam cri-  
mīa ip̄i dicūt. Et cū tractaret idē seq̄n-  
tia sc̄tauit. **Presbyteros** supradicte plebs:  
ad p̄urationē impie p̄spirationis impellēs:  
hoc ab eis velut p̄cario iure postulauit: vt  
ad dānādos q̄ttuor diaconos: viros egre-  
gios ac singularibus meritis approbatos:  
**Maximianū** sc̄z **Rogationū Bonatum**:  
itēq̄ **Salgamū**: p̄sentirent. Et cū recita-  
ret idē tractās dixit: In his quattuor erat  
ille auctor sc̄ismatis: p̄cidēs de fructu fru-  
ctum: ⁊ non se dolens ab integritate p̄cisū.

Et cū tractaret idē dixit: **Seq̄ntia** recita-  
uit: vt incunctanter ei p̄mitteret accōmo-  
dare p̄sensum. Et cū recitaret idē tra-  
ctās dixit: Hoc cū illis egit: illi noluerūt ei  
p̄mittere: sed tacuerūt. Ille p seipm cogita-  
tuz scelus nō dubitauit implere. Et cū  
tractaret idē recitauit. Cui⁹ illi mala p̄sum-  
ptione stupefacti: cū rē silentio refellissent:  
per se cogitatū scelus nō dubitauit imple-  
re: vsq̄ adeo vt in **Maximianū** diaconuz  
virū sicuti omnib⁹ notū est innocentē: sine  
causa: sine accusatore: sine teste absentez:  
ac lecto cubātē: sententiā putaret esse pro-  
mendā. Et cū recitaret idē tractans di-  
xit: **U**idete crimē. Et cū tractaret idē se-  
q̄ntia recitauit: Quia iā pridē clericos nō  
dissimili furore dānaret. Nā cum incertos  
p̄tra legem: decretaq̄ oīm sacerdotū com-  
munioni sancte adiūgeret: cūq̄ obsistente  
maxima pte plebis: et iā senioꝝ nobilissi-  
moꝝ litteris cōueniret: vt per se corrigeret  
qd̄ iam a miserat: sua temeritate possessus  
emēdare p̄temptit. His itaq̄ p̄moti senio-  
res ecclie supradicte: ad vniuersum cho-  
rum litteras legatosq̄ miserūt: quos nō si-  
ne lachrymis dep̄cati sūt: vt ad se seruen-  
tius venirem⁹: quo p̄penso libramine intē-  
tionib⁹ exploratis: existimatio ecclie pur-  
garetur. Ad hāc p̄ inde cū sc̄dm memora-  
toꝝ litteras venirem⁹: nota sua illa ratiōe:  
seruescēs aduentū nostrū: penit⁹ declina-  
uit. Et cū recitaret idē tractans dixit:  
Quid illi obijciat sc̄tis: q̄ pars iam **Bo-**  
**nati** incerta facta est. Hoc erat in regula.  
Quales fuerint cū quib⁹ fuerit cōmunica-  
tum: tales dicūt fieri omnes: et vniuersam  
massam. Itaq̄ si verū isti dicūt: incerta est  
iam pars tota **Bonati**: exeant plane **Ihu-**

**Cōcilium**

**Augustin⁹**

**Cōcilium**

**Augustin⁹**

**Cōcilium**

**Augustin⁹**

**Cōcilium**

**Augustin⁹**  
**Cōcilium**

**Augustin⁹**

mide et dicant: ad nos non pertinet. Stylus i-  
cessus est: nescio quos ad communionem tuam  
admisisti: obesse potuit tam longe positus.  
Si ergo vobis obesse non vultis qui in Numi-  
dia est: quod chartagini sit: quod in africa sit: po-  
tuit obesse universo orbi terrarum. Semper vni  
se defendunt: inde se accusant: et nos excu-  
sant. Et cum tractaret idem sequentia: re-  
citavit. Aduertum nostrum penitus declinavit.

**Löciliu.**  
**Augustin.** Et cum legeret idem dixit. Quid illi questi  
sunt de Ceciliano? Et cum retractaret se-

**Löciliu.** quentia recitavit. Qui usquequaque rebelli-  
aio recalcitrans male permixtus inducta mul-  
titudine perditus. Et cum recitaret idem dixit:

**Augustin.** In hoc plus est. Hec de Ceciliano non dixe-  
runt illi: videte quod. Et cum tractaret idem se-

**Löciliu.** quentia recitavit. Atque impetrat officiali-  
bus Basilicarum ianuas obsedissent. Et

**Augustin.** cum recitaret idem dixit: Ne intrarent episcopi.

**Löciliu.** Et cum tractaret idem sequentia recitavit.

Qui ingrediendi nobis atque agendi solennia  
interdicerent facultatem. Hec si episcopi conue-  
nit facere: si christianis licet admittere: si be-  
uangelia prestant: prebet aut iudicet quis  
quis amator aut assertor est veritatis. Hoc  
enim nobis inflixit frater aliquis proprius: quod  
nunquam faceret alienus. Et cum legeret idem  
dixit. Quid opus est pluribus: dicunt multa et da-  
nant hominem: sed damnationem iam ipsam lega-  
mus: Et cum tractaret idem recitavit. Be-

**Löciliu.** creuimus omnes sacerdotes dei presente spi-  
ritus sancto hunc eundem Primum: primo quod

super viuos episcopos alios subrogauit: quod in-  
cestos cum sanctorum communione miscuerit: quod per-  
sbyteros ad coniurationem in eadem perstrin-  
gere preceperit: quod Fortunatum presbyterum  
in cloacam fecerit mitti: cum egrotantibus ba-  
ptismo succurrisset: quod communionem Be-  
metrio presbytero denegauit: ut coheret fili-  
um abdicare: quod idem presbyter obiurga-  
tus sit quod episcopos hospitio suscepisset: quod  
supradictus Primum multitudinem mi-  
serit: que christianorum domos euerteret: quod  
obsessi sunt episcopi simul et clerici: et postea ab  
eius satellitibus: lapidati sunt: quod in basi-  
lica cecidi seniores: quod indigne ferret  
claudianistas ad communionem admitti: quod  
innocentes clericos putauerit esse perdenan-  
dos: quod se nobis audiendum noluerit ex-  
hibere: cum basilicarum fores ne ingredere-  
mur multitudinem et officialibus incluserit: quod lega-  
tos a nobis ad se missos iniuriose reiecit: quod  
loca multa vi primo. de hinc aucte iudicia-  
ria usurpauit. Et cum legeret idem dixit.

Pretermisso ablatorum cum Paulus apostolus di-  
cat: Audet quis vestrum aduersus alium negotium  
habere iudicari apud iniustos et non apud  
sanctos: Videte quale illi crimine obijcerit  
quia non apud episcopos agere voluit de locis  
sed apud iudicem. Et cum tractaret idem se-  
quentia recitavit. Preterea alia illecebra  
eius admixta: que per honestatem stili nostri si-  
luimus a sacerdotali choro perpetuo esse dana-  
tum: decreuimus: ne eo palpato dei ecclesia: aut  
peragione: aut aliquo crimine maculet. Quod  
idipsum Paulus apostolus exhortatur et admo-  
net: Precipimus autem vobis fratres in nomine  
domini nostri Iesu christi ut discedat ab om-  
ni fratre inordinate ambulante: atque adeo  
non in memores puritatis ecclesie: producibile ex-  
istimauimus omnes sanctos sacerdotes et  
omnes clericos et omnes populos qui se christia-  
nos meminerunt: hac nostra tractatoria com-  
moneri: ut omnes eius communionem: utpote  
damnati diligenti cura horreat. Ipse enim  
de suo interitu rationem reddet: qui hoc no-  
strum decretum non audiendo temptauerit vi-  
olare: Placuit sane nobis et spiritui sancto  
quod tempus tardis ad puerendum reseruet sub  
eo: ut quique sacerdotum sue: vel clericorum sa-  
lutis in memores a die damnationis supra-  
dicti Primum: id est: a die octaua kalen-  
darum Ianuariarum minus a Primum dam-  
nati communionem recesserint: tali sententia con-  
stringantur. Laici quoque nisi se a supradicto  
die damnationis illius: intra die pasce fu-  
ture ab eius consortio separauerint: non posse  
quicquam nisi per penitentiam siquidem meminerint  
ecclesie reformari. Victorinus munacianensis  
episcopus subscripsi. Fortunatus dionisiensis episcopus  
subscripsi. Victorinus carcabinensis episcopus sub-  
scripsi. Florentius ab adrumetu episcopus subscripsi.  
Migginus belephatariensis episcopus subscripsi. In-  
nocentius thebaltenensis episcopus subscripsi. Mig-  
gin pro collega meo Saluiano pressitano  
episcopo subscripsi. Saluianus ausauensis episcopus sub-  
scripsi. Bonatus sabratenensis episcopus subscripsi.  
Remelius anathabeis episcopus subscripsi. Et  
cum legeret idem dixit. Ex ipsis perdenatoribus  
subscripsit et Preteratus assuritanus et Fe-  
licianus Musticanus. Et cum tractaret  
sequentia recitavit. Preteratus assurita-  
nus episcopus subscripsi. Maximianus stabaten-  
sis episcopus subscripsi. Bacianus camicerensis  
episcopus subscripsi. Bonatus fissanensis episcopus  
subscripsi. Theodorus vfulensis episcopus sub-  
scripsi. Victorinus iubete collega Agno-  
lio episcopo subscripsi. Bonatus cebresutanus

Augustin

Löciliu.

Augustin

Löciliu.

ep̄s subscripsi. **M**athalicus thelensis ep̄s  
subscripsi. **P**omponi<sup>us</sup> macrianensis ep̄s  
subscripsi. **P**ancraci<sup>us</sup> balianensis ep̄s  
subscripsi. **J**anuari<sup>us</sup> aquenensis ep̄s  
subscripsi. **S**ecundus iacodianensis ep̄s  
subscripsi. **P**ascasius a vico augusti ep̄s  
subscripsi. **E**reso cōiustianē ep̄s  
subscripsi. **R**ogatian<sup>us</sup> ep̄us  
subscripsi. **M**aximian<sup>us</sup> erūminē ep̄s  
subscripsi. **B**enenat<sup>us</sup> tugucianensis ep̄s  
subscripsi. **R**itan<sup>us</sup> ep̄s subscripsi. **B**aian<sup>us</sup>  
tigualensis ep̄s subscripsi. **V**ictorin<sup>us</sup>  
leptimagine<sup>us</sup> ep̄s subscripsi. **B**untasi<sup>us</sup>  
benefens ep̄s subscripsi. **Q**uintasi<sup>us</sup>  
capientis ep̄s subscripsi. **F**elicianus  
mustican<sup>us</sup> ep̄us subscripsi. **V**ictorian<sup>us</sup>  
ex delegatiōe subscripsi. **M**ag  
gin<sup>us</sup> ep̄s subscripsi. **L**atin<sup>us</sup> mugien  
sis ep̄s subscripsi. **P**roculus girbitan<sup>us</sup>  
ep̄s subscripsi. **M**elpidius tufdritan<sup>us</sup>  
ep̄us subscripsi. **B**onatus fabratē ep̄s  
p̄ fratre z collega meo **M**arratio  
subscripsi. **P**roculus girbitan<sup>us</sup>  
p̄ collega meo **B**allono subscripsi.  
**S**ecundianus prisianensis ep̄s  
subscripsi. **B**onat<sup>us</sup> samurdacens ep̄s  
subscripsi. **S**etulus victorianensis  
ep̄s subscripsi. **A**nniboni<sup>us</sup> rob  
autensis ep̄s subscripsi. **I**tem  
**A**nniboni<sup>us</sup> petit<sup>us</sup> a collega meo  
augēdianensis ep̄us subscripsi. **T**ertullus  
abiten<sup>us</sup> ep̄s subscripsi. **P**rimilian<sup>us</sup>  
ep̄s subscripsi. **S**ecudin<sup>us</sup> aru  
sianensis ep̄s subscripsi. **M**axim<sup>us</sup>  
pitanensis ep̄s subscripsi. **C**re  
scentian<sup>us</sup> murrensis ep̄s subscripsi.  
**B**onatus belmēsis ep̄s subscripsi. **P**er  
seuerantius tebertin<sup>us</sup> ep̄us subscripsi.  
**F**austin<sup>us</sup> binnensis ep̄s subscripsi.  
**V**ictor altiburin<sup>us</sup> ep̄s subscripsi.  
**O**ēs numero q̄nquaginta tres.  
**E**t cū recitaret idē tractans dixit.  
**A**ugustin<sup>us</sup>. **P**aululū dignamini  
aduertere. **N**ec ē dānatio tua  
dicim<sup>us</sup> illi. **Q**uid vis: hēat boni  
pōd<sup>us</sup> an nō hēat. **E**go faueo: **P**ro  
sus dico: quia isti oēs falsa in te  
dixerunt: z audi vñ credaz: qz apud  
alios iudices obtinui cām tuā: z isti  
dānati sūt. **S**i ergo te p̄pterea credo  
inocentē: qz nō exiēs ad factiosos:  
alibi ostendisti inocentiā tuā: vt illi  
q̄ te dānaueūt: dānationē mererēt.  
**B**ignare acceptare **L**ecilianū  
inocentē dānatū: qz noluit exire ad  
maiores tuos: z sic fuabat cām suā  
orbi fratrū: quō tu obfuaſti p̄silio  
**N**umidarū. **S**i innocentem te reddidit  
se des bagaitana: quāto pot<sup>ius</sup> illū  
sedes apostolica: **A**ut vis vt valeāt  
q̄ p̄mo dānaueūt: **S**i valēt p̄tra te  
valēt. **N**ā illi p̄tra **L**ecilianū nec  
valēt nec valebūt: tñ qd cōtra te  
iudices attēde. **J**ā h̄ audent dicere: **S**i

nos qui postea dānaui<sup>mus</sup> **M**aximiani  
stas p̄les eram<sup>us</sup>. **V**aleat ergo snia  
vestra i **F**elicianū. z valeat illoz i  
**L**ecilianū vbi bagaitanū p̄siliū  
fecerūt: z iā **F**elicianū dānaueūt.  
**M**ō iniust<sup>us</sup> est **F**elicianus: aut nō  
cens recept<sup>us</sup> est: aut innocēs dānat<sup>us</sup> ē.  
**S**i ergo nocentē recipis p̄ pace **B**onati:  
cede oib<sup>us</sup> gentib<sup>us</sup> p̄ pace christi. **S**i  
aut p̄ errore vestrū innocēs dānat<sup>us</sup>  
est: errare potuerūt trecēti decē  
dānantes **F**elicianū: z nō potuerūt  
errare septuaginta dānantes **L**eci  
lianū. **Q**uid ergo dicit<sup>is</sup>: **L**ū audierit  
vobis dici: prius vos dānaueūt **M**axi  
mianiste: recurritis z dicitis: s̄ nos  
plures eram<sup>us</sup> qui dānaui<sup>mus</sup> **M**axi  
mianistas. **A**d vtrūqz vob<sup>is</sup> cito  
respōdet<sup>is</sup>: qz z illi vestrī p̄ores  
dānaueūt **L**ecilianū. **S**i priores  
valent: cedāt **M**aximianiste p̄silio  
**M**aximianistaz. **S**i plures: cedāt  
donatiste orbi fratrū: nihil esse  
arbitror iustus. **P**auci sunt **M**axi  
mianiste: sed priores sūt. **R**eus re  
um nō facit: si hoc putas: quō dānat<sup>us</sup>  
damnare potuisti: z qz inter damna  
tores: z ip̄e scriptus est: nec seruauerūt  
illi locū cāz dīcedi. **A**lter aut **L**eci  
lian<sup>us</sup>. **S**eruatus ē illi locus hois  
causā dicētis: sicut habz ip̄a sē  
tētia: qz nec i cōionē recept<sup>us</sup> ē nisi  
purgat<sup>us</sup>. **I**ste aut iueit hic a iudicib<sup>us</sup>  
dānat<sup>us</sup>. ille inter iudices damna  
s: sed fuerit ista equitas bagaitani  
cōsiliū. **P**ropterea totū cōcedim<sup>us</sup>.  
**M**ale te damnaueūt **M**aximianiste.  
**M**ale dānaueūt z illi priores vñ  
**L**ecilianū. **T**u purgasti te apud  
bagai: purgauit se ille in trāsmarino  
iudicio. **C**ōsensit huic iudicio vni  
uersus orbi terrarū. **Q**uid dicturus  
es: **P**lures nos sumus q̄ **M**aximianiste.  
**E**stote p̄les. **B**e nūero gagam<sup>us</sup>.  
**V**idete quātū interfit. **A**bsentē te  
dānaueunt **M**aximianiste: cū ad eos  
exire noluisse. **H**oc qdē sile: sic z  
illi damnaueūt absentē **L**ecilianū  
cū factionē eorū deuitasset: s̄ tu  
rursus in absentes illos fecisti dici  
sentētiās i p̄silio **B**agaitano. **A**t  
vero **L**ecilian<sup>us</sup> p̄ns aduersario p̄nte  
purgatus est. **B**einde alia magna  
differentia iudices **N**umidas apd  
quos te purgares tu ip̄e audisti:  
tu p̄stituiſti: **M**aximianiste illos  
nō petierūt. **A**pud eos aut a **L**eci  
liano **B**onat<sup>us</sup> vict<sup>us</sup> est: quos p̄s  
**B**onati iudices postulauerat. **R**ē  
dēt tibi mō **M**aximianiste z iure  
dicūt: **N**os p̄mo venim<sup>us</sup> ad te de  
p̄uincia tua: de diocesi ad te p̄ti  
nētis ep̄i: z volum<sup>us</sup> audire cām  
tuā. **C**ontempsisti nos: nō ad nos  
existi. **S**i timuisti

nrm iudiciū: vel siml iudices eligerem. nō  
ires ad q̄s tu velles. Quātū infit videte.  
Tūc aut ip̄i donatiste lris suis iperatores  
petierūt: vt decerneret iudices. Improbā  
uerūt eos apud q̄s victi sūt: q̄s ateq̄ vice  
rēt: postulauerūt: dati sūt aliq̄ ad eoz peti  
tū: et ibi victi sūt. Appellauit ad ip̄atorē:  
et ibi victi sūt. Semil vict' absēs ē maximia  
mista: tacet: et ter vict' p̄ns dōatista n̄ tacet.  
S; d nūero ptēdis cū maximianistis vt di  
xi: faueo tibi: tēcēti decē p̄les sūt q̄s cētū:  
vel q̄t fuerūt q̄ dānauerūt a pte Maximia  
ni Humianū: milia ep̄oz per orbē terraz  
q̄ damnauerūt a pte Cecilian Bonatuz.  
Nihil pōderis apd te h̄re putas. S; dictu  
rus es mihi: Nūqd Bonatistas milia epi  
scopoz dānauerūt de toto orbe terraruz:  
Optie nō dānarūt: Quare nō dānarūt:  
Quia iudicio nō interfuerūt: si iudicio nō  
interfuerūt: p̄pterea nō dānauerūt: qz cāz  
illā penit' nescierūt. Ab inocētib' quare te  
separasti. Venit huc ad te d orbe frap ba  
ptizat' quē vis sbaptizare: et te iā letale my  
steriū exercētē: et volētē iterare: qd seml da  
tur et n̄ amittit: adit cū magna voce et genu  
tu et dicit tibi: qd est qd vis facere: rebapti  
fare me: Aut nescio q̄s mesopotamen': ne  
scio q̄s syrus: nescio q̄s pōtic' vel lōgi cō  
stitut'. R̄ndes: qz n̄ habes baptismū. dic il  
le. q̄re. lege epl̄as pauli ad me datas. Uēit  
nescio q̄s de galacia: d pōto: vēit nescio q̄s  
de philadelphia: ad q̄s ecclias Jobes scri  
psit. Uēit a colossis: venit a philippis: a  
thessolōica et dic: Ego n̄ habeo baptismū:  
ad quē scripsit Ap̄l: p quē tu hēs: et aude  
legere epl̄am meā: q̄ detestaris pacē meā.

**Sermo Tertius de tertia parte  
eiusdem psalmi.**

**P**ars nouissima psalmi hui' in dis  
cussa vobiscū: et intractata remā  
serat. Proinde sicut vido nō qui  
dē scdm dispositionē nostrā: s; tñ non p̄ter  
dispositionē suā: ad reddendū debitū nos  
dñs reuocauit. Intēti ergo estote fratres:  
vt si possum' deo adiuuāte: vel mō solua  
mu sqd nos debere cognoscim'. Quis ē  
qui dic qd mō cantauim'. **Iuuenis  
fuit et senuit: et nō vidi iustū dereli  
ctū: nec semen eius querēs panes.**  
Sic q̄si vn' hō loq̄t. Qz multuz tps ē etas  
vni' hoīs: Et qd magnū ē: vt hō positus  
i vna aliq̄ pte frap p totaz vitā suā: tā bre  
uē: q̄s hūana vita breuis ē: q̄uis ad sene  
ctutē a iuuetue ptuenerit: nō viderit iustū

derelictū: nec semē ei' q̄rēs panē. Nō ē mi  
rādū. Potuit enī fieri: vt añ vitā ip̄i' fuit  
set aliq̄s iust' q̄rēs panē: potuit fieri i alia  
pte terraz non vbi ip̄e esset. Beinde aliud  
qd mouet audite. Ecce vnusq̄sq̄ in vob' q̄  
forte iā senuit: respiciēs cursus etatis sue:  
iā pactos sibi: vbi cogitatioē v̄sar' fuerit: i  
his q̄s nouit: forte nō ei occurrit iust' q̄rēs  
panē: aut fili' iusti q̄rēs panē: s; tñ respicit  
ad sc̄pturas diuinas: et iuenit angustatū iu  
stū: et famē passū i regiōe sua: mutasse aliā  
regionē: Inuenit et filiū ip̄i' Isaac eiusdē fa  
mis cā: i alias isse regiones q̄rētē panē: Et  
quō erit verū nūq̄ vidi iustū derelictū: nec  
semē ei' q̄rēs panē: Et si verū h̄ iuenit i spa  
cio vite sue: alit tñ iuenit i lectōne diuina: q̄  
fidelior ē q̄s vita hoīm. Quid ē faciamus:  
Adiuuēt nos pia studia v̄sa: īspiciam' in  
his v̄sib' psalmi volūtātē dei: qd nos itel  
ligere velit. **Met'** enī ne vnusq̄sq̄ ism':  
nō capiēs spūaliter intelligē sc̄pturas: eat i  
exēpla hūana. Videat aliq̄n bonos suos  
dei esse i ncēte aliq̄: et i opia q̄rendi panes:  
maxie et Paulū Ap̄lm cogitet q̄ dic: In fa  
me et siti: i frigore et nuditate: et scandalizet  
apd seipm dicēs: certe verū est qd cātui:  
certe vez ē qd i ecclia stās tā deuota vo  
ce psonui: nūq̄ vidi iustū derelictū: nec se  
mē ei' q̄rēs. panē Fallūt nos sc̄pture: di  
cat apd se et dissoluāt oīa ei' mēbra ab ope  
re bono: qd mēbris it̄nsecus: qd est gra  
ui' et in interiore hoīe resolut': iā desistat ab  
ope bono: et dicat sibi. Ut qd bñ opoz: Ut  
qd panē meū frāgo esuriēt: et nudū vestio:  
et sine tecto iduco i domū meū: attēdēs ad  
id qd sc̄ptū ē: nūq̄ vidi iustū derelictū: nec  
semē ei' q̄rēs panē: cū videā tot hoīes be  
ne viuētes plerūq̄s fame laborātes: S; si  
forte erro ego: vt tā illū q̄ bñ viuit: q̄ q̄ ma  
le viuit putē bñ viuere: et aliter illū nouit de  
us: id est iniquū esse quē ego iustum puto:  
qd facio de abraā quem iustū ip̄a sc̄ptura  
cōmēdat: Quid facio d ip̄o Ap̄lo Paulo  
q̄ dic: Imitator es mei estote: sicut ego chri  
sti. An vt etiam ego sim i malis que ille p  
tulit i fame et siti: in frigore et nuditate: Ita  
cogitātē: et vt dixi dissolut' mēbris oib' ite  
riorib' a facultate opis boni: possum' ne  
frēs tāq̄ paliticū tollere: et apire tectū scri  
pture h': et enī sbmittē ad dñm: Uidet' enī  
qz obscurū est. Porro si obscurū est: tectū  
est: et paliticū aio quendam intueor: et hoc  
tectū video: et sub hoc tecto video: et chri  
stū latere agnosco. **Facia** quātū possuz qd

Alia lra.  
t. Junior.  
tetenim.

laudatū est in illis: qui apto tecto ad christū paliticū sibi miserūt: ut dicēt illi: **Cōstās esto fili: remissa sunt enī tibi peccata tua.** Sic enī fecit interiorē hoīem saluū a paralisi: remittēdo peccata sua: et pstringēdo si de. Sed erant ibi hoīes: qui nō habebant oculos ad videndū interiorē paraliticū iam esse sanatū: et medicū curantē putauerūt blasphemantē. Quis est hic inquit: q̄ peccata dimittit? **Blasphemat iste.** Quis potest dimittere peccata: nisi solus deus? Et quia ille erat deus: talia cogitantes audiebat. Hoc verbū de deo cogitabāt: sed deum p̄sentē nō videbant. Fecit ergo ille medicus aliquid: et ī corpe paralitici: ut et illo rum qui talia dixerūt: interiorē palisum sanaret. Fecit enī qd̄ viderēt: et dedit qd̄ crederent. **Eia ergo quisq̄s es tā infirmus et languēs corde: ut attendens hūana exempla: velis a bonis operib⁹ desistere: et palisū q̄daz interiorē dissolut⁹ es: Hūc ḡ si possūm⁹: aperto isto tecto sibi mittamus ad deū.** Bñs enī ip̄e in corpe suo qd̄ ē ecclīa: iunior fuit p̄mis t̄pib⁹: et ecce tā senuit. **Post: et agnoscitis: et intelligitis: q̄ in hoc positi estis: et ita credidistis: q̄ caput nostrū christ⁹ ē: corpus capitis illi⁹ nos sum⁹.** Nūq̄d soli nos: et nō etiā illi qui fuerūt aī nos. Omnes qui ab initio seculi fuerunt iusti: caput christum habēt. Illuz enī ventur⁹ esse crediderūt: quē nos venisse iam credim⁹: et in ei⁹ fide et ipsi sanati sunt: in cuius et nos: ut eēt et ipse totius caput ciuitat⁹ hierlī: omnibus cōnumeratis fidelib⁹: ab initio vsq̄ in finē: adiunctis etiā legionib⁹ et exercitibus angelorū: ut fiat illa vna ciuitas sub vno rege: et vna quedā puīntia sibi vno impatore: felix in p̄petua pace et salute: laudans deū sine fine: brā sine fine. **Corp⁹ autē christi qd̄ est ecclīa: tāq̄ vn⁹ qdā hō p̄mo iunior fuit: et ecce iam in fine seculi ē in senecta p̄gūi: qm̄ d̄ illa dictū est: Adhuc multiplicabit in senecta pingui: multiplicata est sup̄ oēs gentes: et ipsius vox est attendētis: quasi vni⁹ hōis p̄mā etatē suam: et istā nouissimā respiciēt p̄ omnia: q̄ oēs etates notas habet p̄ scripturas: et a t̄ exultās et monēs: Iunior fui p̄mis t̄pib⁹ seculi: et ecce senex sū: etiā nouissimis tēporibus seculi: et nūq̄ vidi iustū derelictū: nec semen eius q̄rēs panē.** Agnouim⁹ hoīem iuniorē et senem: et tanq̄ apto tecto puenimus ad christū. Sed quis est iust⁹: qui nō est iustus derelictus: nec semen eius q̄rens

panē: Si intelligis panē: intelligis illum. **Panis est enī verbū dei: qd̄ nūq̄ ab ore iusti discedit.** Nā et in capite suo iustus iste tēptatus: hoc respōdit. Qm̄ enī ip̄i dño diabolus ait esuriēt: et famē patiēt: **Bic lapidibus istis ut panes fiāt: r̄ndit: Nō ī solo pane viuit homo: sed ī omni verbo dei.** Be inde fratres mei attendite: qm̄ faciet iustus voluntatē dei: Semp̄ enim facit: et secundū voluntatē ei⁹ viuit. **Volūtas dei de corde ei⁹ nō recedit: quia volūtas dei: ipsa est lex dei.** Et quid dictū est de tali: Et ī lege eius meditabitur die ac nocte. **Panēz istum manducas vna hora et dimittis: panēz illū verbi die ac nocte.** Quādo enī audis: aut qm̄ legis: manducas: qm̄ inde cogitas: ruminas: ut sis aīal mūdū: nō imūdū: **Quod significat etiā sapiētia p̄ salomonē dicens: Thesaurus desiderabilis requiescat in ore sapientis: vir autē stultus glutit illū.** Quid enīz glutit: Ut non in illo appareat quod vorauit: oblitus est quod audiuit. Qui autem non est oblitus: cogitat: et cogitando ruminat: ruminando delectat. **Unde dicī: Cogitatio sancta fruabit te.** Et ecce si seruat te in ruminatione panis huius sancta cogitatio: nūq̄ vidisti iustū derelictū: nec semen eius querens panēz.

**Tota die miseretur et feneratur.**

**Feneratur** quidē latine dicitur: et qui dat mutuum: et qui accipit. **Planius hoc aut dicitur: si dicamus fenerat.** Quid ad nos: quid grāmatici velint: **Melius in barbarismo nostro vos intelligit: q̄ in nostra disertitudine vos deserti eritis.** Ergo iustus iste tota die misere: et fenerat: S; nō gaudeant feneratores. Inuenimus enim quēdam feneratorem: sicut inuenimus quēdam panem. ut vbiq̄ aperto tecto perueniamus ad christum. **Nolo sitis feneratores: et ideo nolo: quia deus non vult.** Nā si ego nolo: et deus vult: agite. Si autē de⁹ non vult: etiam si ego vellē: malo suo ageret qui ageret. **Unde apparet deum hoc nolle: Bictum est alio loco: Qui pecuniā suam non dedit ad vsuram.** Et q̄ detestabile sit: et q̄ odiosum: q̄ execrandum: puto quia et ipsi feneratores nouerūt. **Rursus autē ego ipse: immo deus noster: qui te phibz eē feneratōrē: iubet te eē feneratōrē.** Et dicī tibi: fenera deo. Si fenerās homi: hēs spez: **Et si feneras deo: spez nō habeb.** Si feneraueri hoī: id ē mutūā pecuniā tuāz dederis: a quo aliqd̄ plus: q̄ dedisti

Alia lra.  
t comodat.

expectes accipere: nō pecuniā solā: sed ali  
quid plus q̄ dedisti: siue illud triticū sit: si  
ue vinū: siue oleum: siue quodlibet aliud:  
si plusq̄ dedisti expectas accipere fenera-  
tor es: et hoc improbādus nō laudādus.  
**Quid ergo inquis facio: vt sum vtilis fe-  
nerator?** Attēde qd facit fenerator. **Adm?**  
vult dare: certe et pl<sup>u</sup> accipe. **Hoc fac et tu:**  
da modica: accipe magna. **Uide** q̄ late  
crescat fenus tuū. **Da t̄palia:** accipe eter-  
na: da terrā accipe celū. **Et cui dabo forte**  
**dicis:** J̄he dñs p̄cedit quē feneres: qui ti-  
bi iubebat ne fenerator sis. **Audi scriptu-  
rā:** quō feneres dñm. **Fenerat** inquit dñm  
qui miseret paupis. **Nō** em̄ eget a te dñs:  
sed habes aliū qui a te eget. **Illi** porrigi-  
t: ille accipit. **Nō** em̄ habet paup: qd tibi re-  
tribuat: et tñ ip̄e vult retribuere: et nō iueit  
qd: sola i illo remanet beniuolētia orādi p̄  
te. **Cū** aut paup orat p̄ te: tanq̄ deo dicit:  
**Bñe** mutuū accipi: fidei dīc me: **Proin-**  
**de** et si nō tenes paupē redditorē: si idoneū  
tenes fideiussorē. **Ecce** deus tibi de sc̄ptu-  
ra sua dīc: da secur<sup>u</sup> esto: ego reddā. **Quō**  
solēt dicere fideiussores: **Quid** dicā: **Ego**  
reddo: ego accipio: mihi das. **Putam<sup>u</sup>** ne  
et hoc dīc de<sup>u</sup>: ego accipio: mihi das. **Pla-**  
**ne** si deus x̄ps qd non dubitat: ip̄e dixit:  
**Esuriui** et dedisti mihi māducare: **Et** cū il-  
li dicerēt: **Quā** te vidim<sup>u</sup> te esurientem: vt  
ostēderet se paupū fideiussorē: oīm mēbro-  
rū suorū sponzorē: qz ille caput: illi mēbra:  
**Et** cū accipiūt mēbra: caput accipit: cū vni  
inquit: ex his minimis meis fecisti: mihi fe-  
cisti. **Eya** auare fenerator: vide qd dedi-  
sti: vide qd acceptur<sup>u</sup> es. **Si** dedisses pau-  
cam pecuniā: et ille cui dederas p̄ pua pe-  
cunia tua: daret tibi magnā villā incōpa-  
biliter amplius valentē: q̄ tu pecuniaz de-  
deras: quātas gratias ageres: quāta leti-  
cia tollerēt. **Audi** quā possēssioez det quē  
fenerasti: **Venite** bñdicti patris mei p̄cipi-  
te. **Quid:** Qd dedistis: **Absit.** **Terrena** de-  
distis q̄ si nō dedisset in terra putrescerēt.  
**Quid** em̄ inde facturū eēs si nō dedisset:  
Qd piturū erat in terra: seruātū est i celo.  
**Ergo** qd seruātū est: hoc accepturi sumus:  
**Seruātū** est meritū: fact<sup>u</sup> est thesaur<sup>u</sup> tuus  
meritū tuū. **Nā** vide quid sis accepturus.  
**P̄cipite** regnū qd vobis paratū ē ab  
initio mūdi. **Cōtra:** illi qui fenerare nolue-  
rūt: quid audiēt: **Ite** i ignē eternū qui pa-  
ratus est a diabolo et angelis ei<sup>u</sup>. **Et** quid  
vocat regnū qd accipim<sup>u</sup>: **Attēdite** seqn-

tia. **Isti** ibūt in cōbustionē eternā: iusti au-  
tē i vitā eternā. **Ad** hoc ambite: b̄ emite:  
ad hoc fenerate: habetis chr̄stū in celo se-  
dentē: in terra petentē: inuenim<sup>u</sup> quō fene-  
ret. **Iust<sup>u</sup>** tota die miseretur et fenerat. **Et**  
**semen eius in benedictione erit.** **Et**  
hic nō occurrat carnalis cogitatio. **Uide-**  
**mus** multos filios iustorū fame morientes:  
quō ergo semē ei<sup>u</sup> in bñdictione erit: **Semē**  
eius reliquie ei<sup>u</sup>: vñd hic seminat: et postea  
metet. **Nāq̄** apls dīc: **Bonū** aut faciētes  
nō deficiam<sup>u</sup>: t̄p̄e em̄ suo metem<sup>u</sup> infatiga-  
biles. **Itaq̄** dū t̄ps habemus ait: opemur  
bonū ad oēs. **Hoc** est semen tuuz: qd erit  
in benedictione. **Terre** cōmittis: et t̄to am-  
plius colligis: chr̄sto cōmittis et p̄des: **U**i  
de ip̄m semen expressius noiātū ab **Aplō**  
cū d̄ elemosynis diceret: b̄ em̄ ait: **Qui** p̄-  
ce semiat: p̄ce et metet: et q̄ semiat i bñdicti-  
one d̄ bñdictionib<sup>u</sup> et metet: si laboras forte  
cū semias: et doles cū miserer<sup>is</sup>: qz miseros  
vides. **Meli<sup>u</sup>** em̄ aliqñ nō habebim<sup>u</sup> qui-  
bus ista dem<sup>u</sup>. **Cū** oēs incorruptiōe cōmu-  
tabunt: nullus esuriet cui porrigas panē:  
nlls sitiet cui des potū. **Null<sup>u</sup>** nud<sup>u</sup> erit quē  
vestias: nlls pegrin<sup>u</sup> quem suscipias. **Hic**  
autē inf̄ erūnas: tēptationes: dolores: ge-  
mit<sup>u</sup> mittim<sup>u</sup> semē. **Sed** respice ad psalmū  
aliū: cūte ibāt et flebāt mittētes semia sua.  
**Attēde** qz semē ei<sup>u</sup> in bñdictione erit. **Ue-**  
**niētes** aut venient cū exultatiōe: portates  
manipulos suos. **Uide** ergo quid sequit<sup>u</sup>: et  
noli esse piger. **Declina a malo et fac**  
**bonū.** **Noli** tibi putare sufficere si nō ex-  
polias vestitū. **Nō** expoliādo em̄ vestituz  
declinasti a malo: sed noli arefcere et steril<sup>is</sup>  
esse: sic noli spoliare vestitū: vt vestias nu-  
dū. **Hoc** est em̄ declinare a malo et facere  
bonū. **Et** qd inde habebō: dicitur<sup>u</sup> es: **Iaz**  
tibi cōmēdauit ille quē feneras: quid tibi  
dabit: **Vitā** etnā dabit tibi: da illi secur<sup>u</sup>.  
**Audi** et id qd sequit<sup>u</sup>. **Declina a malo et fac**  
**bonū.** **Et** inhabita in seculū **seculo-**  
**rum.** **Et** noli putare cuz das qd nemo te  
videat: aut qz deserit te de<sup>u</sup>: qñ forte dede-  
ris pauperi: et p̄secutū fuerit aliqđ dānuz:  
aut aliqua tristitia rei amisse: et dicas tibi:  
qd p̄fuit bona me fecisse opa: **Puto** non  
amat de<sup>u</sup> hoies qui benefaciūt. **Unde** ista  
vestra sit murmuratio: vñ iste strepit<sup>u</sup>: nisi  
quia abundant iste voces: **Unusq̄sq̄** mō  
cognoscit has voces: aut in ore suo: aut  
in ore vicini sui: aut in ore amici sui. **Bele-**  
**at** illas deus: et extirpet spinas de agro

Alia lra.  
f. illius.

Alia lra.  
f. seculi.

suo: plantet frugē bonā: et arborē fructifera-  
ram. Quid enī tristat⁹ es o homo: qz de-  
disti paup⁹: et alia pdidisti. Nōne vides qz  
pdidisti qd nō dedisti. Quare nō respicis  
ad deū tuū. Elbi est fides. Quare sic dor-  
mit. Excita illā in corde tuo. Attēde quid  
tibi dixerit ipse dñs: qñ te ad huiusmōi bo-  
na opa exhortabat. Facite vob sacculos  
nō veterascētes: thesaurū nō deficientē in  
celis: quo fur nō accedit. Hoc ergo cōme-  
mora qñ plangis in dāno. Quid ploras  
stulte prauī cordis: aut non sani cordis.  
Quare perdidisti: nisi qz mihi nō cōmoda  
sti. Quare pdisti. Quis tibi abstulit. Re-  
spōdebis fur. Nōne hoc te premonuerat  
ne ibi ponerēs quo fur possit accedere. Si  
ergo dolet qui pdidit: hoc doleat qz nō ibi  
posuit vñ pure nō potuit. **Qm̄ domi-  
nus amat iudiciū et non derelin-  
quet sanctos suos.** Qñ patiunt labo-  
res sancti: nolite putare qz nō iudicat de⁹:  
aut puerse iudicat. Qui te monet vt iuste  
iudices: ipse puerse iudicaturus est. Amat  
ille iudiciū: et nō derelinquet sc̄tōs suos. S̄  
quō. Sic abscondita est apd illū vita sc̄tōz:  
vt qui mō laborāt in terra: qñ tpe hyemis  
arbores nō hñtes fructū et folia: illo appa-  
rente tāqz nouo sole exorto: illud qd in ra-  
dice viuebat: in fructib⁹ appareat. Amat  
ergo ille iudiciū: et non derelinquet sc̄tōs  
suos: sed laborat sc̄tīs in fame: nō illū de-  
relinquet deus. flagellat oēm filiū quē reci-  
pit. Cōtemnis illū qñ flagellat: expauescē  
qñ dicit. Unde em̄ flagellat. Pressurē tē-  
poralibus. Qñ dicitur: Qñ audiet: veni-  
te benedicti patris mei: p̄cipite regnū qd  
vobis paratū est ab initio mūdi. Noli er-  
go piger esse flagellari: vt sis inter eos qui  
merent recipi. Et qñ adeo ille amat iudici-  
um: et nō derelinquet sc̄tōs suos: quos fla-  
gellat ad tps. Et qñ flagellat omnē filiū  
quē recipit: nec vnico pepcit in quo deli-  
ctū nō inuenit. Qm̄ dñs amat iudiciū: et  
nō derelinquet sanctos suos. Quia ergo  
nō derelinquet eos: forte hoc eis dabit qd  
hic amat: multos annos viuere: senescere.  
Nō attendis qz si senecturē optas venire:  
hāc optas: de q cū venerit conq̄raris. Nō  
tibi ergo dicat aīa: vel mala vel infirma vl  
paruula: quō verū est: dñs amat iudiciū et  
nō derelinquet sc̄tōs suos. Reuera nō de-  
relinq̄t: vt tres pueros ī camino laudātes  
nō eos tetigit ignis. Nūqd sancti ei⁹ ma-  
chabei nō erāt: qui in ignib⁹ defecerūt car-

ne: nō fide. Sed hoc inq̄t maiorē questio-  
nem habet: qz cū fide illi nō defecerūt: ille  
illos dereliquerit. Audi quod sequit. **In  
eternū p̄seruabunt.** Tu paucos an-  
nos eis optabas: q̄s eis si daret dñs: non  
dereliqueret sc̄tōs suos. Elisibiliter nō de-  
relinquit tres pueros: occulte nō dereliquit  
machabeos. Illis etiā dedit vitā tpalem  
ad p̄fundēdos infideles: illos aut occulte  
coronauit ad iudicādā impietate p̄secuto-  
ris. Nec illos tñ: nec illos dereliquit: q nō  
derelinquet sanctos suos. Et nihil magnū  
acceperunt tres pueri: si nō in eternum cō-  
seruarentur. **In eternum conseruabuntur.**  
**Iniusti aut punientur: et semen  
impiorū peribit.** Quō semē illius in be-  
nedictiōe erit: sic semen impiorū pibit. Se-  
men em̄ impiorū opa impiorū. Nā inueni-  
m⁹ rursus filiū impij florē in seclō: et aliqñ  
fieri iustū: et florere in xp̄o. Elide ergo quō  
accipias: vt tectū aperias: et ad xp̄m pue-  
nias. Noli carnaliter: nā deciperis: sed se-  
mē impiorū oīa opa impiorū pibūt: fructū nō  
habebūt. Ad tps em̄ aliquid valēt: postea  
q̄rent et nō inueniēt qd opati sūt. Nā p̄dētūz  
qd opati sūt vox erit illa: Quid nob p̄sūt  
supbia: aut quid diuitiāz iactatio cōtulit  
nobis. Transierūt omnia illa tāqz ymbra.  
Ergo semen impiorū pibit. **Iusti he-  
reditate possidebūt terrā.** Rursus  
auaricia nō surrepat: nec tibi aliquā villā  
magnā pmittat: nec qd hic iuberis cōtem-  
nere: ibi speres. Terra est quedā illa viuo-  
rū: regnū sanctoz. Unde dicit: Spes mea  
es tu: portio mea in terra viuoꝝ. Nam et si  
vita tua illa est: intellige qualē terrā acce-  
pturus sis. Illa est terra viuentiū: hec est  
autē terra morientiū: receptura mortuos  
quos nutriuit viuos. Qualis ergo illa ter-  
ra: talis et ip̄a vita. Si eterna vita: eterna  
fra. Et quō eterna terra. **Et inhabita-  
būt in sc̄lū sc̄lī sup eā.** Alia ē terra erit  
vbi inhabitabim⁹ in seculū seculi. Nam de  
ista dictum est: Celum et terra transibunt.  
**Os iusti meditabitur sapienti-  
am.** Ecce est ille panis: videte qz libenter  
manducet iustus iste: quomodo verset in  
ore suo sapientia. **Et lingua eius lo-  
quetur iudiciū.** Lex dei eius ī  
corde ipsius: Ne forte putares eum in  
ore habere quod in corde nō habet: ne for-  
te cōputares eū cū illis de quib⁹ dictū est:  
Popul⁹ hic labijs me honorat: cor autē  
eorū longe ē a me: Et lingua eius loquetur

Alia lra.  
quia.

Alia lra.  
taurē heredita-  
bunt.

diciū: lex dei ei⁹ in corde ipsi⁹. **Et** quid illi  
pdest: **Et** nō supplantabunt gres-  
sus eius. **Liberat** a laqueo verbū dei in  
corde: liberat a lapsu vbi dei in corde. **Te**  
cū ē cui⁹ verbū a te nō recedit. **Corde** autē  
qd mali patit quē custodit deus: **Custodē**  
ponis in vinea: et cōtra fures securus es: et  
pōt dormire custos ille: et ipse cadere: et fu-  
rē admittere. **Nō** autē dormit neq; dormi-  
tabit qui custodit israel. **Lex** dei eius i cor-  
de ipsius: et nō supplantabunt gressus ei⁹.  
**Viuat** ergo secur⁹: et inter malos viuat se-  
curus: et inter impios viuat secur⁹. **Quid**  
enim iusto mali pōt impius facere: **Ecce**  
vide quid seqt. **Cōsiderat** peccator  
iustu: et querit mortificare eū. **Bicit**  
enī qd in libro sapientie dicere pdictū est:  
**Gravis** ē nobis etiā ad videndū: qm̄ dis-  
similis est alijs vita ipsi⁹. **Querit** ergo mor-  
tificare: quē dñs custodit: qui cū illo habi-  
tat: qui d ore ipsi⁹: qui d corde nō recedit.  
**Dimittit** eū: **Ubi** est qd supius dictū est: et  
nō relinquet scōs suos: **Ergo** considerat  
peccator iustus et querit mortificare eum.  
**Dñs autē nō derelinquet eum in**  
**manib⁹ eius:** **Quare** ergo derelict mar-  
tyres in manib⁹ impiorū: **Quare** fecerūt il-  
lis quecūq; voluerūt: **Alios** gladio pcul-  
serunt: **Alios** crucifixerūt: **Alios** bestijs tra-  
diderūt: **Alios** ignibus cremauerūt: **Alios** i  
catena ducentes: **tabe** diuturna pfece-  
rūt. **Certe** nō derelinquet dñs scōs suos: **Bo-**  
**minus** autē nō derelinquet eū in manibus  
eius. **Postremo** ipm̄ filiū suū: **quare** dimi-  
sit in manib⁹ iudeorū: **Et** hic tectū aperi: si  
vis omni interiore mēbro cōstringi: **puenī**  
ad dñm: **audi** quid dicat alia scptura: **do-**  
**minū** p̄uidēs passurū ab impijs. **Quid**  
ait: **Terra** tradita est i manib⁹ impij: **Quid**  
est terra tradita est in manus impij: **Laro**  
tradita est in man⁹ psequentiū. **Nō** ibi autē  
dimisit iustū suū deus: **de carne** capta edu-  
cit aīam inuictā. **Dimitteret** deus iustum  
suū in manib⁹ impij: si illū fecisset p̄sentire  
impio. **Cōtra** qd malū orat i alio psalmo  
et dic: **Ne** tradas me dñe a desiderio meo  
pctōri. **Op⁹** est vt a desiderio tuo nō tra-  
daris peccatori: **ne** cū desideras vitā pre-  
sentem: **irruas** in illā: et p̄das eternā. **Aq̄**  
desiderio nō debet tradi peccatori. **Ab il-**  
**lo** de quo itē dicit: **Et** diē hoīs nō p̄cupi-  
ui: **tu** scis. **Qui** em̄ desiderat et cōcupiscit  
diē hoīs: qm̄ illi minat⁹ fuerit aduersarius:

qd tollat illi diē humanū: qz occidit eū: et  
p̄dit hāc vitā: q nō sperat aliā vitā deficit:  
et p̄sentit inimico. **Qui** autē audit dñm di-  
cētē: **Noli** timere eos q corp⁹ occidit: ani-  
mā autē nō possūt occide: et si tradat terra i  
man⁹ impij: capta terra spūs euadit: sp̄ri-  
ritu euadēte et terra resurget. **Spiritus** mu-  
tabit ad dñm: terra mutabit in celū. **Non**  
enī aliqd de ipa terra perit q ad tps tradit  
i man⁹ impij: **Capilli** capitū vestri nūerati  
sūt. **Ergo** securitas: sed si int⁹ sit deus. **Si**  
autē expellat diabol⁹: admittit deus. **Dñs**  
autē nō derelinquet eū in manib⁹ ei⁹. **Nec**  
**damnabit eū** **cuz** iudicabitur illi.  
**Habet** aliqua exēplaria: **Et** cuz iudicabit  
eū: iudicabit illi. **Illi** autē dictū est: cū iudi-  
ciū sit de illo. **Possum⁹** em̄ sic loqui vt di-  
cam⁹ hoī: **Iudica** mihi: id est audi cāz me  
am. **Cū** ergo cepit audire cām iusti sui  
deus: qm̄ optet oēs exhiberi aī tribunal  
christi et stare: vt illic recipiat vnusq; que  
p corp⁹ gessit: siue bonū: siue malum: **Qu**  
ergo ventū fuerit ad illud iudiciū: nō eum  
dānabit: et si ad tps videat dānari ab hoīe  
**Et** si dixit sniam p̄cōsul in Ciprianū: alia  
est sella terrena: aliud tribunal celoz. **Ab i**  
feriore accepit sniam: a supiore coronam.  
**Nec** dānabit eū cū iudicabit illi. **Sed** qm̄  
erit: **Noli** mō putare: tps laboris est: tps  
seminis est: tps frigoris est. **Et** si iter v̄etos  
et si inf pluuias: semia: noli eē piger. **Etas**  
veniet que te letificet: in qua te gaude-  
as seminasse. **Quid** ḡ facio modo? **Ex**  
**pecta** dñm: **Et** cum expecto quid ago?  
**Et** custodi⁹ vias eius: **Et** si custodiero  
quid accipio: **Et** exaltabit te vt here-  
ditate possideas terrā. **Quā** terrā?  
**Iterū** ne aliqua villa occurrat aīo: illa de  
qua dicitur: **Venite** benedicti patri mei:  
p̄capite regnū: qd vob̄ patum est ab initio  
mūdi. **Quid** d illis q nos angustiauerūt:  
inf q̄s genuim⁹: qz scādala tolerauim⁹: p  
quib⁹ seuiētib⁹ frustra grauim⁹: qd de illis  
erit: **Seqt.** **Cū** pereunt pctōres vide-  
bis. **Et** cū de p̄rio videbis: tu eris ad de-  
xterā: illi ad sinistrā. **Hoc** at ad fidei oculos  
ptinet. **Quos** fidei oculos qui nō habent  
delectāt felicitatē impiorū: et putant se sine  
causa esse iustos: quia vidēt hic florere im-  
pios. **Qui** autē habet oculum illum fidei  
quid dicit? **Vidi** impiū superalta-  
ri: **et** eleuari super cedros libani.  
**Et** puta qz superexaltat⁹ est: puta qz eleua-  
tus est: **Quid** sequitur? **Et** trāsiit et

Alia lra.  
† viam.

Alia lra.  
† captas.

Alia lra.  
† perierit.

Alia lra.  
† superalta-  
ri elatum.

ecce non erat: et quesivi eum et non est inuentus locus eius. Quare non erat: et non est inuentus locus eius? Quia transisti. Si adhuc carnaliter cogitas: et ista frena felicitas vera felicitas tibi videtur: non dum transisti. Aut equalis illi es: aut infra es. Profice et transi: et cum perficiendo transieris: attēdis eum fide. Uides nouissima ipsi: et dices tibi: ecce non est iste qui sic tumuerat: quod si transires iuxta sumum. Nam et beatus dictum est in isto psalmo superius: **Deficientes velut fumus deficient.** Erigitur in altum fumus: et in globum tumidum pergit: quanto magis attollit: tanto amplius intumescit. Sed cum transieris attēde post te. post te enim fumus: si est ante te deus. Noli posteriora ex desiderio attēdere: sic attēdit vxor Loth: et remansit in via: sed respice ex despectu: et videbis impium nusquam esse: et quies loci eius. Quis est locus eius? Quod habet potestatem: habet diuitias: habet quendam ordinem suum in rebus humanis: ut multi ei obsequantur: ut iubeat et audiat. Iste locus non erit: sed transiet: ut tu possis dicere: transiit: et ecce non erat. Quid est transiit? Profeci: pueni ad spiritualia: intraui in sanctuarium dei: ut intenderem in nouissima. Et ecce non erat: et quesivi eum: et non est inuentus locus eius. **Custodi innocentiam.** Tene quomodo cum auarus es: sacellum tenebas. Quod tenebas sacellum: ne tibi extorqueret a fure: sic custodi innocentiam: ne tibi extorqueat a diabolo. Sit illa certum patrimonium tuum: de quo sunt diuites et pauperes. **Custodi innocentiam.** Quid tibi prodest lucrum auri: et donum innocentie? **Custodi innocentiam.** Et vide **directionem.** Habeto oculos directos: ut videas directionem: non prauos quibus malos vides et distortos: ut distortus tibi: et prauus videatur deus: quia fauet impijs: et persequitur fideles. Non vides quod tortum videas: corrige oculos tuos: et vide directionem. Quam directionem? Noli ad primum attēdere. Et quod videbis. **Quoniam sunt reliquie homini pacifico.** Quid est sunt reliquie? Cum mortuus fueris: non eris mortuus: hoc est sunt reliquie. Erunt illi aliquid et post hanc vitam: hoc est illud semine quod in benedictione erit. **Ubi dominus.** Qui credit in me inquit licet moriatur: uiuet. Quoniam sunt reliquie homini pacifico. **Iniusti autem disperunt in idipsum.** Quid est in idipsum? In sempiternum: vel omnes simul in unum. **Reliquie impiorum iteribunt.** Sunt autem reliquie homini pacifico. Ergo qui non sunt pacifici: impij sunt. Beati enim pacifici: quia ipsi filij dei vocabuntur. **Salus autem iustorum a domino.**

mino: et pector eorum est in tempore tribulationis. **Et adiunabit eos dominus et eruet eos: et erimiet eos a peccatoribus.** Tolerent ergo modo peccatores iusti: tolerant frumenta zizania: toleret triticum paleam: quia veniet tempus separationis: et erimiet semine bonum: ab eo quod igni consumetur. Illud in horreum mitte. illud autem in eternam perditionem: quia ideo simul fuerunt: primo iustus et iniustus: ut ille supplantaret: ille perbareret: postea autem ille dominaretur ille coronaretur. **Beo gratias fratres: reddidimus debitum in nomine christi: sed nos caritas debitorum semper tenet.** Illa enim una est: quod et si quotidie reddis semper debes. Multa diximus aduersus donatistas: multa vobis rectauius: multas chartas: multa per canonem scripturarum illis cogentibus. Nam et si reprehenderent nos hec quia vobis talia legimus: nos reprehendamus cum vos instruamus. Possumus enim eis et in hac parte sic respondere: factus sum insipiens: vos me coegistis. Tamen fratres anime omnia custodite hereditatem nostram: de qua securi sumus: in testamento patris nostri esse: non in aliqua charta friuola alicuius hominis: sed in testamento patris nostri: inde securi sumus: quia qui fecit testamentum uiuit eternum. Qui fecit testamentum heredi suo: ipse iudicabit de testamento suo. In rebus humanis alius est testator: alius iudex: sed tamen qui tenet testamentum: vincet apud iudicem alterum: non apud alterum iudicem mortuum. Ergo securi est nostra victoria: cum ille iudicabit: qui testatus est. Et si enim mortuus est christus ad tempus: sed iam uiuit eternum. Loquatur ergo aduersus nos quicquid voluit: nos diligamus illos: et nolentes. Nouimus enim fratres: nouimus linguas eorum. Propter quod eis non irascimur: patienter ferre nobiscum. Uident enim in causa se nihil habere: et linguas peruerunt in nos: et incipiunt de nobis dicere: mala multa que sciunt: multa que nesciunt. Que sciunt: preterita nostra sunt. Fuimus enim aliqui sicut dicit Apostolus: stulti et increduli: et ad omne opus bonum reprobi: in errore peruerso desipientes: et insaniētes fuimus: non negamus. Et quantum preteritum nostrum non negamus: tantum magis deum qui nobis ignouit laudamus. Quid ergo heretice: dimittis causas et is ad boies? Quid enim ego sum? Quid sum? Numquid catholica ego sum? Numquid hereditas christi diffusa per gentes ego sum? Sufficit mihi utrumque ea sum. Vituperas mala mea preterita: quid magnum facis? Seuerior sum

Alia lra.  
† liberabit.  
† eruet.

Alia lra.  
† equitac.

Alia lra.  
† pibut fil.

ego in malo meo q̄ tu: q̄ tu vitupasti: ego dānau. **U**tinā velles imitari: vt error tu fieret aliqui p̄terit. **I**sta sūt mala p̄terita q̄ nouerūt: maxie ī ista ciuitate. **H**ic enī male vixim⁹ q̄ ego p̄fitebor: et q̄ntuz gaudeo de gr̄a dei: tñ de meis p̄teritū timeo. **Q**uid dicā: **B**oleo. **B**olerē si adhuc sic eēm. **S**z q̄d dicā: **G**audeo. **N**ec h̄ possum dicere. **U**tinā enī nūq̄ fuissent: q̄cqd tñ fui in nōmine christi p̄teritū est. **Q**uod aut̄ mō rephendūt nō norūt. **S**ūt adhuc que in me rephēdāt: sed tā multū est ad illos vt h̄ no uerint. **M**ulta enī ago in cogitationibus meis: pugnās aduersus malas suggestiones meas: et habēs cōflictionē diuturnā: et ppe p̄tinuā vim cū tēptationib⁹ inimici subuere me volētis. **N**emo apud deum in infirmitate mea: et nouit quid p̄turit cor meū: ille q̄ nouit p̄tū meū. **M**ibi aut̄ minū est: vt a vobis diiudicer. aut ab h̄ano die: ait **A**p̄ls: sed neq̄ ego meipm iudico. **M**eli⁹ enī me ego noui q̄ illi: sed meli⁹ dē q̄ ego. **N**ō ergo vobis insultēt de nobis: nō. faciat x̄ps. **B**icūt enī: et q̄ sūt: et vñ sūt: malos hic illos nouim⁹: vbi baptizati sunt: **S**i nos bñ nouerūt: sciūt: qz et nauigauim⁹ aliqui: sciūt qz et pegrinati sum⁹: sciūt qz alij iunius et alij redim⁹. **N**ō hic baptizati sumus: sed vbi baptizati sum⁹: ecclia est nota vniuerso orbi terrarū: et mlti frēs nostri sūt: qui et nouerūt qz baptizati sum⁹: et nobi scum baptizati sūt. **F**acile est ergo hoc nosse: si q̄s fratrū est inde sollicit⁹. **I**stis aut̄ satisfacturi sum⁹: et demōstraturi aliqd de testimonio ecclie: cui nō cōmunicāt. **M**erito nō nos norūt trans mare baptizatos in christo: qz et trās mare nō hñt christū. **I**lle enī christū et trās mare habz: qui et trās mare cōmunionē vniuerse ecclie tenet. **Q**uomodo pōt cognoscē vbi sum ego baptizatus: cū cōmunio ipi⁹ vix trāsit mare. **E**lerūtamē frēs mei: q̄d eis dicā: **S**uspiciamini q̄d vultis de nobis. **S**i boni sum⁹ in ecclia christi: frumēta sum⁹: si mali sum⁹ in ecclia christi: palea sum⁹: tñ ab area non recedim⁹. **T**u q̄ v̄to tēptatiōis foras volasti q̄d es: **T**riticū nō tollet v̄tus ex area. **E**x eo ergo vbi es: agnosco quid es: qui p̄ nos dicis tāta: **Q**uicūq̄ q̄d dicat attēde: nō a q̄ dicat: sed p̄ctōri inq̄t dic dñs: vt q̄d tu assumis testamētū meū p os tuū: **B**icat ergo dñs peccatori. **F**orte est gen⁹ p̄ctōz cui hoc recte dicat dñs: si ī quolibet dicat h̄ dñs: ideo dicit: qz p̄ctōri nō p̄dest qñ le

gem dei loq̄tur. **N**ūqd et auditorib⁹ nō p̄dest: **U**trūq̄ gen⁹ nos habem⁹ in ecclia: dñs dicēte: et bonoz et maloz. **B**oni enim cū p̄dicāt quid dicūt: **I**mitatores mei esto te: sicut et ego chasti. **B**e nob q̄d dicat: **S**z forma estote fidelī. **H**oc nos esse elaboram⁹. **Q**uid aut̄ sum⁹ ille nouerit: ad quē gemim⁹. **B**e malis tñ dictuz est aliud: **S**up cathedrā moysi: sederūt scribe et pharisei: que dicūt facite: q̄ aut̄ faciūt facere nolite. **V**ides qz in cathedra moysi: cui successit cathedra christi: sedēt et mali: et tñ dicendo bona: nō obsūt auditorib⁹. **Q**uare tu ppe malos ipam cathedrā dimisisti: **R**edi ad pacem: redi ad p̄cordiā: que te non offendit. **S**i bona loquor: et bona facio: imitare me. **S**i aut̄ nō facio q̄d dico: habes p̄siliū dñi: que dico fac: **Q**ue aut̄ facio noli facere: tñ a cathedra catholica noli discedere. **E**cce ī noīe x̄pi ituri sum⁹: et multa dicturi sunt. **Q**uis finis: **C**ito p̄tēnite cām nr̄az. **N**ō illis dicatis: nisi frater ad rē respōde. **A**ugustin⁹ ep̄s est ecclia catholica: sarcinam suā portat: rationē redditur⁹ est deo. **I**n bonis enī noui: si malus est ipse nouit. **S**i bon⁹ est: nec sic spes mea est. **H**oc ante oīa didici ī catholica: vt spes mea nō sit in hoīe. **M**erito ergo vos hoīes rephenditis: qz spem vestraz in hoīem posuistis. **C**erte cū rephenderint nos: cōtemnite et vos. **N**ouim⁹ enī qualē locum habem⁹ in corde vestro: qz scim⁹ qualē locū habet in corde nostro. **N**olite p nobis certare aduersus illos: quicquid de nobis dixerint: cito trāsīte: ne laborantes causa defensionis nr̄e: dimittatis cām vestrā. **H**oc enim agūt astute: nolentes et timentes vt de ipsa causa dicam⁹. **I**ngerūt nob q̄ nos auocēt vt cū intēdim⁹ purgare nos: sileamus ab ipsis cōuincendis. **N**ā p̄sus qui me dicit malū: dico et ego alia inūerabilia: cito aufer de medio: fini cām meā: de re age ecclie. **C**ausam attēde: vbi sis vide. **E**leritas tibi vndelibet loquat̄: esuriens accipe: ne nūq̄ ad te pueniat panis: dñs semp q̄d rephendas in vasculo fastidiosus et calūniosus inquiris.

**Explicit Tractatus de ps. XXXVI**

**Incipit Tractatus de ps. XXXVII**

**Prefatio.**

**O**portune ad id q̄ cantauim⁹: iniquitatē meā ego p̄nūcio: et curaz gero p p̄ctō meo: respōdit hec mulier de lectione euāgelij. **I**niquitates enī eius intus dñs.

canem appellauit dicens: **N**ō est bonū pa-  
nem filiorū mittere canib⁹. At illa que no-  
uerat iniquitatē suā pñciare: et curā gere-  
re p peccato suo: nō negauit quod veritas  
dixit: sed misericordiam cōfessā pot⁹ impetra-  
uit: curā gerens p pctō suo. Nam et curari  
petiuerat filiā suam: fortassis in filia signifi-  
cans vitā suam. Psalmū ergo totū quātū  
possumus: dū cōsideramus et ptractamus  
aduertite. Assit domin⁹ cordib⁹ nostris: vt  
salubriter hic inueniam⁹ voces nostras: et  
quō inuenerim⁹ pferamus: nec difficulter  
inueniēdo: nec imperite pferendo.

**T**itulus eius est. **Psalmus ipsi  
Dauid in recordatione sabbati.**

**Q**uerimus que nobis scripta sunt de  
sancto Dauid ppheta: ex cui⁹ semi-  
ne donū noster Iesus christus scdm car-  
nē: et inter bona que de illo nobis nota sūt  
p scripturas: nō inuenimus eū aliqñ recor-  
datum sabbati. Quid. n. ita recordaretur  
scdm illā obseruationē iudeorū qua obser-  
uabant sabbatū: Quid ita recordaremur  
qđ inter septem dies necessario veniebat:  
Obseruādū ergo erat: nō sic recordandū.  
Nō aut recordat nisi qđ in pñtia nō ē po-  
siti (verbi grā) In hac ciuitate recordari  
carthaginē vbi fuisti aliqñ: et hodierno die  
recordari besternū diē: vlporiani: vlpue-  
libet anteriorē: et aliqđ factū tuū qđ iā feci-  
sti: aut vbi fuisti: vel cui rei infuisti. Quid  
sibi vult ista recordatio sabbati sres mei:  
Que anima sic recordat sabbatū: Quod  
est hoc sabbatū: Cū genuit eū recordat.  
Et cū psalmus legeret audisti: et modo cū  
retererimus audisti: quāt⁹ sit meror: quā-  
tus gemitus: quātus fletus: q̄ miseria. Bz  
felix est: qui sic miser est. Tñ et dominus in  
euāgelio beatos appellauit quosdā lugen-  
tes. Tñ beatus si lugēs: Unde beat⁹ si mi-  
ser: Immo miser esset: si lugēs nō esset. Ta-  
lem ergo et hic accipiam⁹ sabbatū recordā-  
tem: nescio quē lugentē: et tñ nos sumus  
ipse nescio quis. Est eū hic quidā dolēs:  
gemēs: lugens: recordans sabbatū. Sab-  
batū requies est. Sine dubio iste nescio q̄  
in inquietudine erat: q̄ tā cū genuit requiē  
recordabat. Ipe itaq̄ inquietudinē quaz  
patiebatur narrat et cōmendat deo: nescio  
quid graui⁹ timēs q̄ erat vbi erat. Nā qā  
in malo est apte dicat: nec interp̄te op⁹ est:  
nec suspitōe: nec plectura: in quo malo sit:  
nō dubitatur ex ei⁹ verbis: nec opus est vt  
queramus: sed vt qđ dicit intelligam⁹: et ni

si pei⁹ aliquid timeret: q̄ erat illud quo te-  
nebatur: non sic inciperet:

**Expositio psalmi.**

**D**omine ne in indignatiōe  
tua arguas me: neq̄ in ira  
tua emendes me. Futurū est  
eū vt quidā in ira dei emendent: et in indi-  
gnatione arguāt. Et forte nō omnes q̄ ar-  
guūtur emendabūtur: sed tñ futuri sunt in  
emendatione quidā salui. Futurū est quidē  
qz emendatio nominata est: sic tñ quasi p  
ignē: Futuri aut quidāz qui arguent et nō  
emendabūtur. Nā vtqz arguet eos quib⁹  
dicit: Esuriui et nō dedistis mihi māduca-  
re: sitiui et non potastis me: et cetera que ibi  
psequēs: quandā inhumanitatē et sterilita-  
tem increpat: dicens malis ad sinistrā pñ-  
tutis: quib⁹ dicitur: Ite in ignem eternū  
q̄ pparatus est diabolo et angelis ei⁹. Nec  
iste grauiora formidans: excepta vita ista:  
in cui⁹ malis plāgit et gemit: rogat et dicit:  
Dñe ne in indignatiōe tua arguas me. Nō  
sum inter illos quib⁹ dicitur es: Ite in ignē  
eternū: q̄ pparatus est diabolo et angelis  
ei⁹. Neq̄ in ira tua emendes me: vt i hac vi-  
ta purges me: et talē me reddas: cui iā emē-  
datorio igne nō opus sit: ppter illos q̄ sal-  
ui erunt: sic tñ quasi p ignē. Quare: nisi qz  
hic edificat sup fundamētū ligna: senū: sti-  
pulā: Edificaret aut aux: argētū: lapides  
p̄ciosos: et de vtroqz igne securi essent: nō  
solū de illo eterno: q̄ in eternū cruciaturus  
est impios: s̄ etiā de illo qui emēdabit eos  
q̄ p ignē salui erūt. Bicit eū: Ipe aut sal-  
uus erit: sic tñ quasi p ignē. Et qz dicit: sal-  
uus erit: p̄tēnē ille ignis. Ita plane q̄uis  
salui p ignē: grauior tñ erit ille ignis: q̄ qz  
quid pōt homo pati in hac vita. Et nostis  
quāta hic passi sunt mali: et pñt pati: tñ tan-  
ta passi sunt: quanta potuerūt pati et boni.  
Quid. n. quisqz malefic⁹ latro: adulter sce-  
leratus. sacrilegus ptulit legib⁹: qđ nō p-  
tulit martyr in cōfessiōe christi: Ista ḡ que  
hic sūt mala: faciliora sūt: et tñ videte quē  
admodū ea hoīes ne patiātur quicqd ius-  
seris faciūt: quāto melius faciāt qđ iubet  
de⁹: ne illa grauiora patiātur. Quare aut  
petit iste ne in indignatiōe arguāt: neq̄ in  
ira emendet. Tanq̄ dicēs deo: qm iā ista  
que patior multa sūt: magna sūt: queso vt  
sufficiāt: et incipit illa numerare satisfaciēs  
deo: offerens illa que patit: ne peiora pati  
atur. **Quoniam sagitte tue infixe  
sunt mihi: et confirmasti super me**

Alia lra.  
furore tuo  
corripas